

XIII CERTAME LITERARIO

Concello de Ames

© Concello de Ames

Edita:

Concello de Ames
Praza do Concello, 2. Bertamiráns
15220 Ames. A Coruña

Maquetación:

Gráficas Garabal, S.L.

Depósito Legal: C 546-2017

Imprime:

Gráficas Garabal, S.L.
Santiago de Compostela

XIII Certame Literario

Concello de Ames

Narrativa e poesía

Textos premiados na edición do ano 2016

Concello
de AMES

TRABALLOS PREMIADOS

NARRATIVA

1ª CATEGORÍA (ata os 13 anos)

- 1º premio:** Título: *África din que se chama*
Autor/a: **Paula Domínguez Barreiro**
- 2º premio:** Título: *Memorias da señora Cupcake*
Autor/a: **Sofía Álvarez Castro**
- 3º premio:** Título: *Querido avó*
Autor/a: **Lara López Suárez**

2ª CATEGORÍA (dos 14 aos 17 anos)

- 1º premio:** Título: *A illa do gato*
Autor/a: **Amaia Tomé Tomé**
- 2º premio:** Título: *A xustiza pola man*
Autor/a: **Marcos Maira Castro**
- 3º premio:** Título: *Amnesia*
Autor/a: **Nuria González Fernández**

3ª CATEGORÍA (18 anos ou máis)

- 1º premio:** Título: *Zona de sombras*
Autor/a: **Xosé Anxo Corral Suárez**
- 2º premio:** Título: *A mortalla do demo*
Autor/a: **Lionel Rexes Martínez**
- 3º premio:** Título: *Non hai máis que unha*
Autor/a: **Héctor Cajaraville Araújo**

TRABALLOS PREMIADOS

POESÍA

1ª CATEGORÍA (ata os 13 anos)

- 1º premio:** Título: *Pingas de abril*
Autor/a: **Andrea Sanjurjo Martínez**
- 2º premio:** Título: *A Terra*
Autor/a: **Daniel Souto Pazó**
- 3º premio:** Título: *Empanada de versos*
Autor/a: **Mariña Maceiras Segovia**

2ª CATEGORÍA (dos 14 aos 17 anos)

- 1º premio:** Título: *Mergullados*
Autor/a: **Aldara Castro Meizoso**
- 2º premio:** Título: *Néboa no quirófano*
Autor/a: **Irene Rico Gómez**
- 3º premio:** Título: *Choiva de diamantes*
Autor/a: **Anna Hervás Núñez**

3ª CATEGORÍA (18 anos ou máis)

- 1º premio:** Título: *A pel arrincada dos sonhos*
Autor/a: **Heriberto José Villar Patiño**
- 2º premio:** Título: *Tríptico para comezar a habitar unha oseira: visión*
Autor/a: **Antón Blanco Casás**
- 3º premio:** Título: *sen título*
Autor/a: **Miriam Ferradáns Ferradás**

XURADO

O xurado do **XIII Certame Literario Concello de Ames** estivo formado polas seguintes persoas:

María López Sáñez (escritora)

Manuel Núñez Singala (escritor)

Armando Requeixo Cuba (crítico literario)

En representación do Concello de Ames, actuou como secretaria a técnica de Normalización Lingüística, Rosa Moreiras Cuñarro.

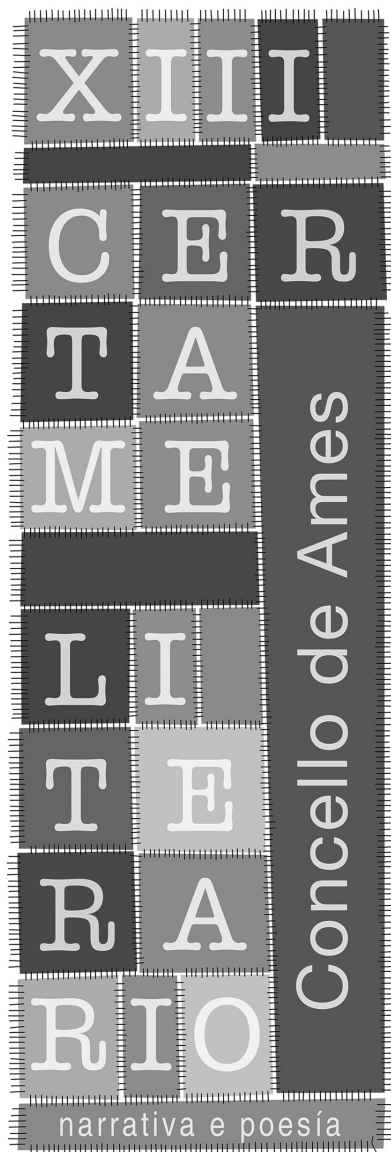
ÍNDICE

Narrativa

- *África, din que se chama*, **Paula Domínguez Barreiro**..... 13
- *Memorias da Sra Cupcake*, **Sofía Álvarez Castro**..... 17
- *Querido avó*, **Lara López Suárez**..... 29
- *A illa do gato*, **Amalia Tomé Tomé**..... 37
- *A xustiza pola man*, **Marcos Maira Castro**..... 45
- *Amnesia*, **Nuria González Fernández**..... 55
- *Zona de sombras*, **Xosé Anxo Corral Suárez**..... 63
- *A mortalla do demo*, **Lionel Rexes Martínez**..... 71
- *Non hai máis que unha*, **Héctor Cajaraville Araújo**..... 77

Poesía

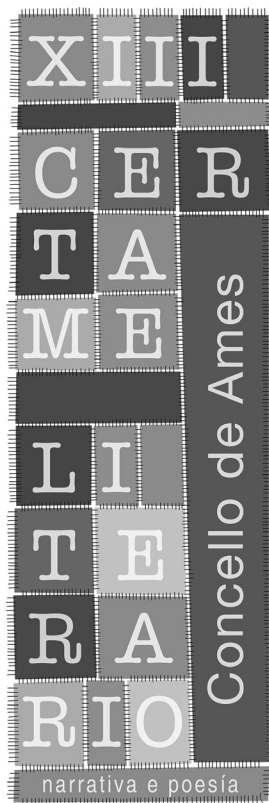
- *Pingas de abril*, **Andrea Sanjurjo Martínez**..... 89
- *A Terra*, **Daniel Souto Pazó** 93
- *Empanada de versos*, **Mariña Maceiras Segovia** 97
- *Mergullados*, **Aldara Castro Meizoso**..... 101
- *Néboa no quirófano*, **Irene Rico Gómez**..... 105
- *Choiva de diamantes*, **Anna Hervás Núñez** 109
- *A pel arrincada dos soños*, **Heriberto José Villar Patiño**. 113
- *Tríptico para comezar a habitar unha oseira: a visión.*
Antón Blanco Casás..... 119
- *Sen título*, **Miriam Ferradáns Ferradás**..... 125

Narrativa

ÁFRICA, DIN QUE SE CHAMA

Paula Domínguez Barreiro (Mel)

1º premio de narrativa da 1ª categoría

Chora bágoas sucias, tinguidas de amarga terra. Escuras, esvaran polas súas meixelas e secan na súa pel ferida.

Os seus cabelos trenzados debuxan regatos e montañas que bailan con vento árido. Paxaros cantan, melodiosos, no movemento das súas pestanas, e nos seus ollos aínda está cosida a esperanza, a inocencia infantil que a fai sorrir, tímida, malia tanto sufrimento. Esperanza que amosa a infinita beleza das sabias árbores, dos animais que brincan polo seu mundo estéril. Esperanza que vos tedes ocultan, temerosos, e camuflan con enfermidade, fame e desolación. Pero nos ollos dela aínda está suxeita por un efémero fío, aínda queda algo ao que aferrarse. Mais tan só unha lixeira viruxe, unha miserenta brisa, unha verba fría pode acabar por despegala, por rachar o fío e facela tornar bolboreta na inmensidade do ceo azul. Será, pois, unha estrela nacente nas noites demasiado escuras, pero... de que serve unha estrela se non se pode alcanzar?

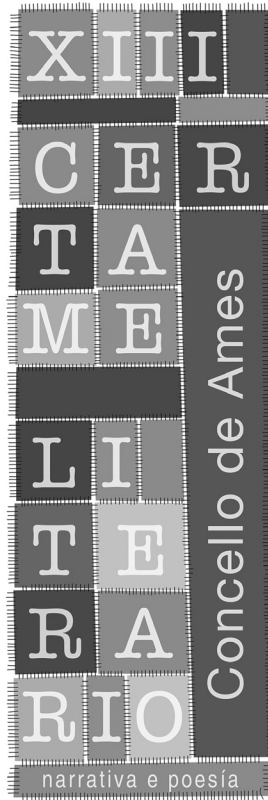
Os seus beizos, vermellos de sangue perdido, murmuran pobreza e agóchanse con medo. Abálaa o vaivén da guerra, arrólaa o temor e cántalle nanas a tristura. Soa, desexa a morte, descansar ao fin e esquecer tanta dor. Pero nin sequera iso lle dan. Famenta, berra con desesperación e crava as unllas na area. Queima, sente que a terra a leva. Pecha os ollos e somerxe o seu corpo no berce de area, notando como a abrigan as pedras e a arroupan as follas. Sesean, tranquilizadoras, as balas ao lonxe, zumbándolle na orella; ela confúndea con tambores de festa, soña cos días felices a carón da lareira e sorrí, inxenua. Porque no seu mundo triste, só hai lugar para os falsos recordos de vidas alegres.

- Ai, miren, poderosos señores de impune sorriso, reis de algo que non é só seu, vostedes que visten impecables garabatas cando outros morren espidos. Miren, durmiu a nena, tranquila, non hai odio na súa mirada cansa. Conseguírono vostedes, agora xa non molestará. Descansa na terra na que se criou, dorme o seu espírito, non máis protestas nin choros. Era realmente noxenta,

demasiado... hum... escuálida, verdade? Si, daba moita pena, non podían deixar que a visen. Mellor que a xente siga inventando novelas distópicas de mundos catastróficos, aínda tendo tan preto algo moito peor. Menos mal que agora xa está calada, eh? Como vostedes querían. Deberíamos celebralo, que tal un Rioja? Apuntádesvos?

MEMORIAS DA SRA CUPCAKE

Sofía Álvarez Castro (Trece de corazóns)

2º premio de narrativa da 1ª categoría

MEMORIAS DA SRA CUPCAKE

Por fin. Cheguei á casa despois dunha dura e longa xornada de traballo. Hoxe recibín todos as encargas e vendín un feixe de produtos, merezo un tempinho para min soa e dispoño dun anaco para relaxarme. Sentei na hamaca e, coma sempre, neste momentinho libre, dedícome a contemplar a paisaxe mariña; o mar, as gai-votas, os transeúntes, o son das ondas batendo nas rochas... non sei por que, pero esta é a miña maneira de relaxarme. Aínda que pareza increíble, algunhas veces, é o único momento do día no que podo estar soa, relaxada e matinando nos meus asuntos. Porque ás cinco en punto da tarde... chega o demo!

Mirei o reloxo. Non!, as cinco en punto!, mentres que el non chega, debía prepararme para semellar natural e perfectamente tranquila. Así que tomei aire e tentei poñer o meu mellor sorriso e mais natural.

Entón soou un estrondoso ruído coma se alguén subira as esca-leiras a correr. Xa chegara, era o meu neto. Seguramente viría cos seus disparates da escola, pasaría toda a tarde dando a lata, falando, e eu tería que aguantarme xogando con el a eses xogos estúpidos ou axudándoo coas súas tarefas escolares. Pero hoxe non. Hoxe foi distinto.

-Avoíña, avoíña! -dixo, (nin boas tardes nin nada)- ¿ti lémbraсте de algo que che ocorrera cando eras nova, da miña idade máis ou menos?

Ben! A min encántame falar das miñas falcatruadas, ocorrencias e feitos daqueles tempos, xa que me recorda aos meus vellos ami-gos, profesores, e toda a miña xente querida (e sobre todo para non aguantar as súas parvadas toda a tarde).

-Por suposto que si, Marco, queres que che conte algunha?

-Verás, é que na escola mandáronnos facer un traballo sobre anécdotas que lles ocorreran a mulleres queridas da nosa familia, e pensei que...

-Ou, si!- interrompín- claro, estou encantada de relatarchas, todas as que queiras.

-Entón comeza cando queiras.- replicoume el.

-Comezarei...

Contareille unhas cantas, a poder ser das que mellor me lembre e as que pense que máis lle han gustar.

O CHEPUDO DO COLEXIO

Este era, pois, un neno da nosa clase. Era un neno un tanto raro. Os meus amigos máis eu, chamabámoslle *Quasimodo*. Xa, era un nome bastante cruel para aquel pequeno, pero se escoitas ben, comprenderás por que lle chamabamos así.

Daba pena, porque sempre ía cargado de deberes para casa, e como algunhas veces non os facía, levaba os da semana anterior, do día anterior, e os de o día actual, entón a súa mochila parecía un elefante. Aínda que fora un vago, ninguén se merecía aquilo.

Tamén me lembro de que nos días que tocaba clase de educación física levaba un neceser moi grande. Todos os estudantes levaban un pequeno estoxo co seu desodorizante e a súa toalla, e as rapazas querían estar amañadas engadínlle unha colonia e un peite.

El non. El, Carlos Gómez sempre levaba o seu enorme neceser cunha toalla, desodorizante, colonia, peite, desenredante, cortaúñas, pinzas de depilación, cantidade de cremas para a pel, suavizante para a pel e para o pelo, o seu cepillo para os dentes mais a pasta de dentes e, como non, roupa de cambio.

Todos os días, para a merenda de media mañá, non levaba unha froita ou un bocadillo como o resto de compañeiros, senón que levaba unha bolsa de plástico cun zume, unha barra de pan, un paquete de rosquillas, dous caixas de galletas e varios dos seus bolos de chocolate. Así estaba.

Facíanos moita graza, porque co peso de toda a comida, rompíalle a bolsa de plástico e caíalle todo ao chan.

Se queres que che diga a verdade, el non era moi guapo, tiña a cara deformada, pero, pobre del, non tiña a culpa. Seguro que co paso do tempo melloraría un pouco.

Ademais era friorento de xeito que sempre, fose verán ou inverno, outono ou primavera, sempre levaba unha camiseta térmica interior, unha camiseta quente de colo alto, un xersei gordo, e, por riba, ou levaba un plumífero ou un chubasqueiro.

Ao saír de clase, cando nos dirixiamos a coller o autobús, daba medo, sempre alí, apartado dos demais nenos e nenas, baixo a chuvia, coa súa mochila por baixo o abrigo, parecía o chepudo de Notre Dame, *Quasimodo*. De aí o seu alcume.

Un día collemos o autobús e o sitio ao meu lado estaba libre. Isto non era habitual porque, non quero parecer moi presumida, pero eu era das nenas mais fermosas da miña clase e case todos os meus compañeiros dábano todo por situarse ao meu lado.

Entón alguén con chubasqueiro empapado, sentouse comigo. Era el, Carlos, eu tiña medo, sabía que non me ía facer nada, pero sempre é mellor ter precaucións...

No fondo era simpático, pero aínda así, daba medo, pero como xa dixeran, melloraría.

O autobús arrancou e levounos ás nosas casas. Pero esa mesma tarde, despois de merendar cando estaba xogando na praza cos meus amigos, de súpeto, soou o reloxo que marcaba as sete da

tarde. Que estraño! No meu reloxo de pulseira puña que eran as seis en punto, e estaba segura de que sempre está perfectamente en hora. Comenteillo aos meus amigos e acordamos en subir ata a campá da igrexa para ver o que acontecía. Subimos as rotas, feas e altas escaleiras e, por fin chegamos ao alto da torre. Vin con dificultade unha figura que lle resaltaba algo no lombo. Mirámonos todos sorprendidos.

-É Carlos! - dixemos a coro.

Pero de súpeto, Carlos desapareceu, mirei aos lados estrañada e os meus amigos tamén desapareceran, desapareceu a igrexa, o chan, e toda a xente que estaba por alí, só quedaba eu.

Entón abrín os ollos. Todo fora un soño! Eu continuaba no autobús e *Quasimodo* seguía ao meu lado merendando o seu bolo de chocolate e coa súa “chepa” nos xeonllos.

- Ha, ha, ha! Avoa, como molan as túas historias! dixo o meu neto con admiración.

- Queres que che conte outra? -díxenlle.

- Si, por favor.

CHÁMOME MADALENA CUPCAKE

Esta é unha vella anécdota da que me lembrarei para sempre.

Recordo que era eu unha nena pequerrecha cando ía en primeiro curso de primaria, eu era a máis miúda da miña clase.

Entón, os típicos abusóns do colexio sempre se metían comigo, non só pola miña estatura, senón tamén polo meu nome e apeli-

dos: Madalena Cupcake. Se queres a miña opinión, para min era un nome fermoso, doce.

Por iso chamábanme a madalena andante ou cousas semellantes. Cando era pequena, o do alcume tomábao de broma, cría que era bo, non para facer burla, pero, os anos pasaron e seguían así de inmaturos, que se a madalena andante tamén fala ou que se a madalena andante sabe mal, iso si que me molestaba. Era o centro das risas no colexio por culpa deses mocosos!

Farteime das risas e burlas dos meus compañeiros e decidín vingarme. A ver que tal lles sentaba iso.

Pasei unhas cantas semanas matinando naquel malévolo plan e por fin dei coa mellor idea. Só tiña que agardar a que se achegase o meu aniversario, ou sexa só medio mes.

Xa chegara a semana do nove de abril. Segundo o meu plan, só tiña que repartirlles os convites do meu aniversario a aqueles idiotas.

Cando recibiron o papeliño, puxeron cara de parvos e de noxo, pero, estaba segura, picarían como peixe no anzol.

Mais tarde, a noticia da miña celebración pasaba de boca en boca, e todos os alumnos e alumnas do colexio, souberon da miña festa. Pero non ían a asistir todos os da escola!

Xa chegara o día. O sábado daquela semana, erguinme coas felicitacións da miña nai e do meu pai, meu irmán nin me mirou, el non quere estar comigo e moito menos felicitarme para nada.

Despois de almorzar, miña nai mais eu fixemos uns pasteis, ou máis ben, madalenas. Aí empezou o meu plan, tal como eu pensara, cando miña nai meteu a masa no forno, foi lavar as mans e, mentres tanto, eu aproveitei para sacala un momentinho, e poñerlle medio bote de tranquilizante. Igual me pasei coa cantidade... pero da igual!

Quedei alí, na cociña esperando a que miña nai rematara de lavar as mans, tardou moito, non sei que estivo a facer ademais de lavar as mans.

Cando por fin chegou, eu estaba “disimulando”; dando voltas pola cociña mentres que asubiaba a típica canción de aburrimiento (ou de agochar algo).

Iso non era normal en min, por iso miña nai miroume con cara estrañada, pero non dixo nada.

Máis tarde comezaron a chegar os convidados, estaban todos felices. Ha, ha! Pero é que aínda non tiñan nin idea do meu plan!

A festa foi moi divertida, aínda que os idiotas pasaban de min e eu estiven xogando cos meus verdadeiros amigos.

Á hora da merenda, e con cara de rapaza boíña, ofrecínlles a cada un un deses pastelinhos tan bos “para soñar”. Quedaron durmidos ao momento, aínda que as miñas amigas e amigos tamén, debéron de coller unha ás agochadas.

Entón, e incrivelmente, meu irmán axudoume en algo! Porque claro, como lle pareceu divertido...

O plan era pintarllles na cara bigotes, barbas, caras de pallaso, etc. -menos aos meus amigos, claro- e iso fixemos, ha,ha, ha..

Cando espertaron, víronse ao espello e puxeron o grito no ceo. Os meus amigos mais eu case nos partimos da risa. O mellor de todo é que lles pintamos as caras con rotuladores permanentes, así que quedaron coas caras unha semana enteira!

E... Feliz aniversario!

-Marco, deixa de rirte que che vai dar un ataque- dixen- Queres merendar?

-Non, non, avoa, cóntame outra.

O CASO DO VECIÑO MISTERIOSO

Non lembro ter sido moi fedella cando era pequena, pero si cando era adolescente.

Nesa época por motivos de traballo, mudárame de domicilio catro ou cinco veces. Iso era moi duro, porque cando por fin facía amizades, xa tiña que mudarme de novo.

Pero os mellores amigos fíxenos aquí, nesta casa, o meu instituto estaba preto e alí é onde coñecín os meus amigos. Pasabámolo moi ben.

Pero os meus amigos mais eu metémonos nunha aventura. Ou nunha leo, depende de como o vexas.

Cando me mudei para aquí, os veciños da aldea viron que había veciños novos e viñeron á nosa casa a ofrecerse para axudarnos a trasladar os mobles e obxectos. Todos menos un.

Fun preparar algo de comer para min, porque eu tamén axudei a levar cousas e quedei esgotada. Polo cristal da xanela da cociña, vin a sombra dun home que nos estaba axexando.

Deume moito medo, pero non llo comentei aos meus pais por se acaso nos cambiabamos outra vez de vila. É que, aínda que non coñecía a ninguén, tiña curiosidade por saber como era a xente de por aquí.

Fixen moi rápido amigos, en dous meses xa tiña unha panda de tres amigas e tres amigos. Eles xa sabían o do veciño raro, e un día vímolos saír da casa. Antes de meterse no coche, mirou sospeitosamente a ambos os lados, sacou unha cousa do seu peto e gardouna con coidado no maleteiro.

Pero as cousas complicáronse. Un domingo, levanteime e funme vestir. Abrín a porta do armario e fixeime en que algúns dos meus libros xa non estaban no caixón! Faltaban algúns exemplares de

libros antigos con moito valor e éxito que me regalara a miña nai. Igual se coaran por baixo do moble, pero non lle dei máis importancia, xa que nese momento non me facían falta.

Saín correndo porque quedara cos meus amigos na rocha, para xogar e divertírmonos un pouco facendo unhas “pequenas” falcatruadas.

Sentamos na rocha e vimos o coche do misterioso veciño aparcado cerca. Como nos aburriamos non se nos ocorreu outra cousa mellor que lanzarlle pedras ao vehículo, a ver quen tiña mais puntería. E, de súpeto a porta do coche abriu e saíu un home enmascarado cun pasamontañas e cun sombreiro de mafia. Semellaba anoxado. E comezou a perseguirnos.

Nós eramos novos corriamos monte arriba sen problemas, pero el era vello e ía a paso de sapoconcho.

Metémonos por unha corredoira arborada e chegamos á cidade. Por alí era mais sinxelo escapar, xa que, con tantas rúas, edificios e coches, despistabámolo.

Vimos unha rúa pequena e corremos para escondernos. Pero diante nosa atopamos un muro enorme polo que non podíamos pasar. Era a nosa fin!

Cando chegou o home, ameazounos cun castigo eterno e comezamos a tremer co medo.

Pero entón oímos as bucinas da policía e vimos aparecer os axentes, xa pensamos que íamos quedar todo o resto da nosa vida entre rellas.

A sorpresa foi grande cando comprobamos que non se dirixían cara a nós, senón cara ao tipo misterioso. Os polis quitáronlle o sombreiro e a máscara. Era un home vello, con aspecto perigoso e cicatrices na cara, soábame de algo, de velo no xornal ou semellante.

-É un vello criminal que andamos buscando durante anos. - dixo o capitán - Dedicábase a roubar libros xeitosos para logo vendelos ilegalmente. Todos os cartos que conseguiu coa venda de libros corresponden aos verdadeiros donos, -fixo un xesto divertido - a ver quen é o afortunado ou afortunada dono do libro que mellor se vendeu!

Case me da un ataque, el roubárame os meus libros! Así polo menos algo de diñeiro me tocaría...

Ao cabo duns días, a policía veu á nosa casa e entregounos un sobre mediano con ¡mais de cincocentos euros!, que era o prezo que conseguira o caco coa venda dos meus queridos libros. Pero o mellor era que como recuperaran parte do botín, tamén me devolveron os libros, e así foi como quedei cos cartos e mais cos meus libros.

-Toc, toc, toc! (Whatsapp)

-Son meus pais, din que en cinco minutos están aquí, que aproveite para recoller as miñas cousas.

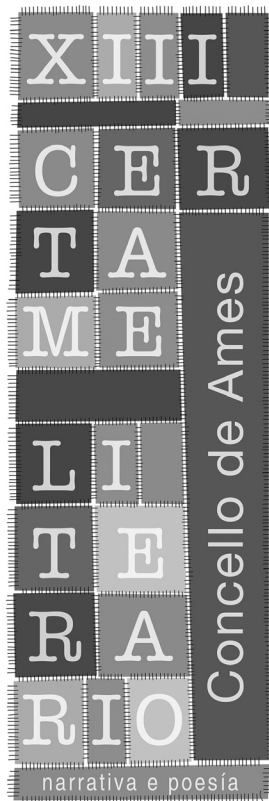
Ata mañá avoa, paseino moi ben!

-Ata logo, Marco!

Non estivo tan mal esta tarde co meu neto... creo que lle gustaron moito as historias así que haberá que ir pensando noutras para o próximo día, e se non me lembro de máis, invéntoas :)

QUERIDO AVÓ

Lara López Suárez (Lakara)

3º premio de narrativa da 1ª categoría

Aquela mañá azul de xuño do ano 1983, meus pais comunicáron-me que ía pasar un tempo na casa dos meus avós, na aldea. A min iso non me fixo ningunha graza. Estaba seguro de que cando decidían iso non era por nada bo.

E tiña razón. Cando chegamos á aldea, souben que o meu avó estaba enfermo, moi enfermo, e que teríamos que quedar unha boa tempada para coidar del. Ó principio sorprendeume, xa que non recordo unha vez na que caera enfermo, pero, máis tarde, recoñecín a frustrante realidade: meu avó xa tiña 81 anos.

Baixamos do coche, e con nós as maletas. Pouco despois, xa estábamos instalados na casa: meus pais na bufarda e eu co avó. Comecei a falar con el sobre como estaba e demais, pero parecía, como di el, que non tiña ganas de contos.

Horas despois baixei cear. Miña avoa preparara bolos do pote, estaban boísimos, non quedaron nin as migas. Despois de cear, fun ó cuarto na procura do avó que tiña pinta de estar moito mellor:

-Que tal, avó? Atópaste mellor?

-Si, meu fillo. Mañá imos ir na procura dunha pouca leña.

-Estás seguro, avó? Estás enfermo...

-Parvadas! Se tan enfermo estou, como din teus pais, terei que aproveitar o tempo que me queda, non cres?

-Si... Supoño.

Eu non sabía que dicir. Notaba as bágoas a piques de saltar. Nunca o escoitara falar así.

Á mañá seguinte, ergueuse moi cedo, e eu con el.. Había moito que non ía con el á leña, e no fondo sentía unha ilusión. Saímos da casa despois de almorzar e polo camiño demos cun veciño arxentino que nos preguntou:

-Che! A onde ides? Queren que lles axude ?

E o avó contestoulle cun “non” tan frío e cortante que me sentín un pouco mal por aquel home. Non fixera nada malo como para iso:

-Por que lle falaches así, avó ?

E con toda a parsimonia do mundo contestoume :

-Porque el nunca segue o refrán que di que hai que procurar que as palabras sexan mellores ca o silencio, as súas palabras son de mal amigo podes crerme.

-Pero que é un mal amigo? preguntei eu coa inocencia dun neno de nove anos.

-Un mal amigo é coma as sombras, só aparece cando brilla o sol. Só a verdadeira amizade é coma a fosforescencia, que reloce mellor cando escurece.

Canto sabía o meu avó. Era coma se as súas sabias palabras me quedaran gravadas, bailando na miña memoria.

Canto chegamos ó lugar axeitado, recollemos moitas rachas coas que volvemos á casa ó mediodía en plan trofeo. Mentres, eu seguía cavilando naquelas palabras.

Miña nai, que agardaba por nós na porta, díxonos:

-Pero que facedes! Papá,vaino coller o frío, como sae así...? Sen avisar? E como leva ó neno?

-Pero mulleriña! Aínda non me coñeces? Pensaches que ía quedar aí sentado coma un cativo esperando á miña morte? Daquela xa non podo vivir?

- Por Deus, papá non diga iso! Claro que o coñezo! Pero paréceme moi irresponsable saír así... sen avisar...co neno... É que nunca vai madurar?

-Madurar... madurar!?! Iso é de froitas!! Eu vivo a vida tal como son.

Entramos na casa, e o meu avó contoullo á avoa.

-Avó, para que llo contas? - díxenlle sorprendido .

- Meu rei, nunca escoitaches que canto máis se agocha un, máis se lle ve o cu?

E con estas palabras, aquela sensación de sabedoría por parte do avó volveu ocupar a miña cabeza. De onde sacaría esas cousas tan de súpeto? O único que tiña claro era a súa gran capacidade para ver as cousas doutro xeito, cousa que facía que eu cavilase, sen poder deixar de facelo, nas palabras saídas da súa boca .

Os dous rimos a cachón e baixamos cear. Desta tocaba caldo. Miña nai estaba atravesada co avó e marchou cear á sala. Nós ceamos na cociña co meu pai que nos preguntou pola aventura e alegrouse da nosa ledicia por pasar un anaco xuntos ó aire libre compartindo algo. Nunca tan unido me sentira ó meu avó. Era coma se tivesemos que aproveitar ata o último minuto xuntos antes de que fose tarde.

Ninguén dixo nada máis. Pasado un anaco, subimos ó cuarto, e o avó, quixo contarme unha anécdota.

-Meu neno, ven aquí, vouche contar algo.

E comezou a narrar a historia para min inesquecible:

-Hai moitos anos, cando era coma ti, fun co meu avó pescar. Collemos moitos peixes e, cando comezou a anoitecer el marchou, pero eu quixen quedar un chisco máis. Xa pasaran dúas horas, era de noite cando marchei camiño da casa. De súpeto, oín un ruído entre as matogueiras, pero dixeran para min:

-“Vaite oh! Non pode ser o lobo, aínda é moi cedo...”

Así que seguí camiónando. Cando cheguei á fachada branca da miña casa, vin unha gran sombra reflectida nela. Entroume o pánico e saín correndo. Aí foi cando descubrín que era a miña propia sombra, uf! Menos mal, que medo pasara! Entrei na casa, subín onda meu avó e conteille o sucedido. Os dous esmendre-llámonos da risa, e el díxome que si que vira ao lobo, cando era novo. Contoume que o mordera nunha perna, e que lle deixara o dente chantado. Despois ensinoume e regaloume o dente. Eu estaba moi ledo con el, iso non se vía todos os días, era boa que ós meus compañeiros lles regalasen un, por iso o gardaba con agarimo.

-Avó, onde está o dente agora? – díxenlle eu, con curiosidade por saber se o tería gardado aínda.-

-Sabía que me ías a preguntar iso. Ese dente regaloumo meu avó, un ano antes de morrer, e doume moita sorte dende aquela. Parece que cada vez que o miro, vexo ó meu avó reflectido nel. Por iso quero darcho agora a ti, meu neno, coa condición de que o coides moi ben.

-Fareino avó, non te preocupes.

Meu avó entregoume o dente, brillante coma unha estrela, e logo de miralo con atención pegueille un bico cheo de amor e deille a aperta máis longa que puiden.

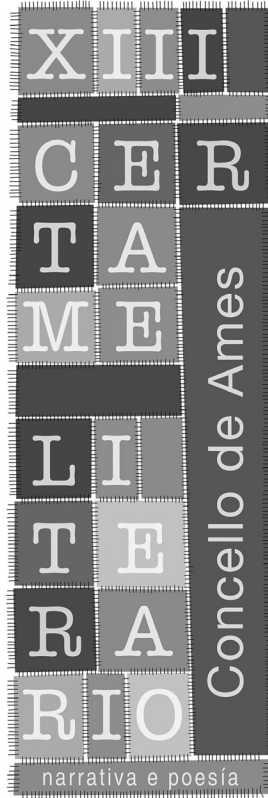
As dúas semanas seguintes transcorreron con normalidade. Aprendín moitas cousas e deume moitos consellos, eu mirábao con admiración, que sabio me parecía! Ademais o seu estado era bo, nin mellorías nin baixóns na súa enfermidade. Tres meses despois a cousa cambiou. Empezou a empeorar, notábase en cada día que pasaba e ao pouco acabou no hospital. Unha semana máis tarde xa nin me coñecía, e nun mes perdeu todo o coñecemento.

Meu avó morreu en nada, no verán do ano 1984, xusto un ano despois de que acontecera esta historia. Grazas a el son como son, e aprendín a ser forte na vida, entre outras cousas.

A día de hoxe, con 22 anos, aínda conservo o dente do meu avoíño, e, como lle pasaba a el, parece que cada vez que o miro, vexo reflectido o seu rostro. Grazas a el, sei que sempre estarei protexido, e que pase o que pase, el sempre me dará forzas para loitar e saír adiante. Sempre recordarei as súas palabras, que aínda hoxe teño bailando pola miña mente, e que uso tanto para min, como para ensinarllas a outras persoas. Quérote avó.

A ILLA DO GATO

Amalia Tomé Tomé (Dublín)

1º premio de narrativa da 2ª categoría

Din os habitantes de Arán, un arquipélago situado na Costa Oeste de Irlanda, que as historias deben ser sempre relatadas en primeira persoa para seren cribles. Toda a xente do lugar coñece algunha, e sentan calmos nas barras dos pubs, mentres agardan o momento preciso para contalas. Os relatos péchanse sempre coa mesma frase: Esta é a miña historia.

Nesta fría mañá de domingo, a mediados de novembro, as folverpas de neve cobren Dublín nun espeso manto de cor branca. Envolta en roupas de inverno, decidín asomarme á miña pequena fiestra.

O vento xeadado do mar sopra con forza e as ondas baten nas rochas violentamente, facendo saltar a espuma. O recendo salgado do mar mestúrase co perfume xélido que produce a neve, creando unha sensación calafriante e agradable ao mesmo tempo.

Esta paisaxe neboenta tróuxome á memoria lembranzas da infancia neste castelo. A miña familia estivera vinculada dende moitos anos atrás ós Condes de Talbot, señores de Malahide e posuidores das terras dos arredores. Miña nai presentárase por primeira vez con 13 anos no castelo e dende aquel día servira nun cuarto entre liños e espesas las traídas expresamente do Val de Avoca.

Nos angostos corredores do castelo a miña nai, unha moza de longos cabelos cobrizos, tropezou con James Talbot, quen herdaría o castelo anos máis tarde. Este encaprichouse da ollada escura e firme da tecelá e durante os seguintes meses dedicouse a buscala polos cuartos do castelo, amosándolle os segredos que contiñan todos e cada un dos seus recantos e narrando anécdotas sobre o que naquelas estancias ocorrera dende que os seus devanceiros chegaran no ano 1185.

Comezaba a notarse a luz cálida do verán, cando un mensaxeiro trouxo unha carta dirixida a James Talbot. Dentro atopou unha única folla de papel, escrita con letra curvada e case incomprendible.

James amosou a carta apresuradamente á súa irmá Rose: a tecelá desaparecida dende había algúns meses finara nun complicado parto despois de dar a luz a unha meniña en Sandymount, a filla do Conde. A familia remitía a carta a través do párroco, que reclamaba a axuda do pai para a crianza da nena.

James e Rose resolveron atender as peticións con caridade cristiá e discretamente colocaron un berce na zona de servizo. Fun bautizada o mesmo día antes de saír de Sandymount co nome de Heather e souben, tempo despois, que meu pai adoitaba recitar estes versos:

...”for the breezes blowing o’er the seas of Ireland

Are perfumed by the heather as they blow”

Quedei a cargo dunha das cociñeiras de confianza de Rose, Aileen, que sempre me procuraba un bo anaco de *brown bread* e *porridge* quente nas longas tardes de invernía. Malia os seus coidados sempre fun unha nena débil e enfermiza. Se cadra por iso nunca me deron nin lugar nin ocupación no castelo.

Pasaba os outonos ó calor da gran lareira da cociña axudando a preparar confeituras de mazá e freixós. Gozaba daqueles arrecendos da froita madura, do azucre e o fiúncho que bulía nas potas. A colleita remataba e celebrábase a noite de *Samhain*. Nos seráns do 31 de outubro Aileen colocaba unha candeia acesa toda a noite na ventá do lar “Comeza o inverno Heather! E un novo ano”_dicía baixo como quen contaba un segredo eterno.

“I wish you not a path, devoid of clouds, nor a life or a bed or roses ...” Cruzaba a cociña cantaruxando mentres preparaba un pastel de ruibarbo.

Na primavera, Declan, o xardineiro, levábame canda el para observar como as plantas do invernadoiro e dos xardíns espertaban do letargo. Falaba en *gaeilge* cando estábamos sós

e chamábame “*Fraoch*” mentres repartía consellos sobre como utilizar algunhas delas; romeu para as toses, tomiño para os cólicos... Os lirios brancos de Kerry e as coidadas orquídeas de Clare atraían as abellas durante aqueles meses previos ó estío.

E ó chegar o verán unha actividade desaforada desordenaba a rutina do castelo; as segas, o trigo, o centeo e a avea amontoábase levantando unha nube de po amarela que só marchaba cando de novo sopraban os ventos do oeste.

Pero os meses máis prezados por min eran os do inverno. Cos primeiros temporais chegaba algún poeta de Dublín, músicos de Galway e certo pintor londinense de renome. Os violíns afinábanse detrás dos muros calmando as intensas choivas mentres resoaban os ecos dos antigos bardos:

“... In crafty men, who ribbed a ship or turned the secret joinery of a song”. Repetían no serán levantando os vasos.

Eu perseguía obstinadamente ao retratista, un home alto, cunha longa barba e expresión seria. Observábao atentamente, as veces agochada admirando lapis e cores, tentando aprender os seus movementos sobre o lenzo, pero a medida que o tempo foi pasando, decateime de que eses retratos estaban totalmente baleiros; non había nada trala súa figura solemne. Só poses recias e altivas dunha liñaxe para pendurar na sucesión de retratos de herdeiros que decoraban as paredes.

Así, desenvolvín unha especial obsesión polos pinceis e as cores, pero moi dificilmente podía acadar o material necesario para debuxar xa que Rose, estrita e distante, tiña sempre un ollo posto enriba de min. A pintura non era oficio de mulleres e menos de miserentos, polo que para pintar agachábame no lagar á luz do candil con algunhas pinturas e follas que Aileen escamoteara ó pintor a cambio dun ateigado prato de *coddle*. No soto no que se situaba o lagar escapaba das reprimendas, atopaba acougo e ta-

mén persistentes febres que ningún remedio de Aileen ou Declan mitigaban.

O primeiro cadro que conseguín rematar foi case un autorretrato, eu mesma ataviada cun longo vestido branco; ao fondo, a paisaxe mariña do Porto de Howth que se podía divisar dende a miña fiestra. Unha pintura sobria como os meus días, sobre a que resaltaban a brancura das roupas e a palidez e suavidade dos trazos físicos sobre a cortina azul agrisada do ceo atlántico.

Anos máis tarde, o meu autorretrato sería pendurado sen sinatura algunha do Salón Grande do castelo, co título de “Lady in White”.

Preparaban a Pascua cando comezaron as revoltas en Dublín e os alzamentos sucedíanse en Cork. James e Rose abandonaron temporalmente o castelo cara outras propiedades en Inglaterra. Aileen, xa torpe pola idade, decidira marchar a Meath, onde a agardaban tres dos seus fillos.

A medida que os disturbios se ían sucedendo, os alimentos almacenados e os criados ían desaparecendo. Envoltos nunha sensación de soidade e illamento, o meu refuxio seguro foi o lagar, único recanto no que, oculta coas miñas pinturas, podía evadir ese pesado manto que me sumía nun círculo interminable de pesadume. Naquel caos, o abandono e a tristura ameazaban imponentes, obrigándome a procurar acougo nun soño envolvente, que só eran quen de crear os poemas de certo autor dublinés, Yeats, recitados no último inverno ó calor das chemineas:

“Heime erguer e botar a andar, e irei cara a Innisfree.

Construirei alí unha casoupa, feita en barro e silveiras

Nove regos de fréxales hei ter, unha cortiza para o mel,

E viverei senlleiro ó arrollo do seu fungar”

Decidira pintar aquel lugar idílico que os mapas situaban no condado de Sligo, no medio do lago Gill. Aquel illote, ó que os locais chamaban “Illa do gato” pola súa forma, era o lugar onde evadirse da penumbra e abandono que me perseguía. Plasmar esa paisaxe imaxinaria, fermosa e inalcanzable fora unha teima ata os derradeiros días.

“E alí atoparei algo de paz, a paz que da quietude vai pingando

Esvarando desde as sedas do abrente ata onde os grilos cantan

Alí a noite pecha é toda diáfana, o mediodía un esplendor purpúreo

E a bocanoite chea de ás de liñaceiros.”

Nunca conseguín rematar o cadro do meu *Innisfree*, que ficou esquecido xunto cos meus pinceis, nun recuncho do lagar. As febres, calafríos e toses continuas fixeron que abandonara a teima e ficara rendida de debilidade e cansazo ata que Declan lembrou que había días que non saía do soto.

Como urce murcha atopoume, e chorou bágoas e lamentos polo destino tráxico e secular de toda a estirpe.

Contan que dende entón o castelo está encantado, que unha pantasma pasea polos corredores do Castelo de Malahide; unha muller vestida de branco, a mesma que pendura anónima nun retrato do Salón Grande recitando estes melancólicos versos:

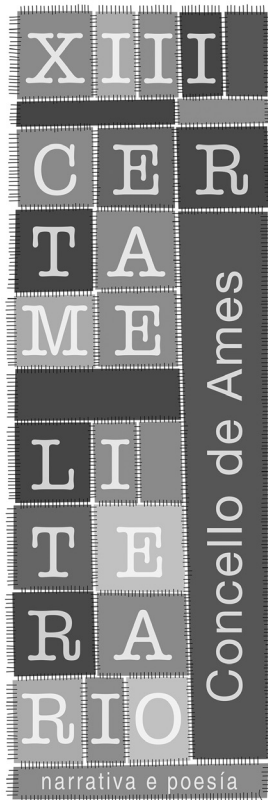
“Heime erguer e botar a andar, noite e día

sinto a auga da lagoa chapicar mainiño contra a ribeira...”

Esta é a miña historia.

A XUSTIZA POLA MAN

Marcos Maira Castro (Fernán Caballero)

2º premio de narrativa da 2ª categoría

Daniela despertou chorando. Como tantas outras veces, sen saber o porqué. Tivera un soño fermoso: Un día, súa nai decidira que marchaban as tres xuntas ao Brasil para non volver xamais. Aca-
baran de aterrar, cando soou o despertador. “Por que a realidade sempre ten que bater cos soños?” -Preguntouse, triste - “Oxalá a vida fose un soño do que poder despertar cando quixésemos para logo volver a un soño mellor”. Sabía que tiña que aproveitar o tempo; as mañás sempre eran a mellor parte do día, porque non estaba el. Rápida, ergueuse dun salto e correu a despertar á súa irmá. Achegouse á súa cama e deulle dous bicos nunha meixela. Clara era unha nena de doce anos, dende aquela mesma mañá. Abriu os ollos para atoparse co sorriso de Daniela.

- “Ola, moza maior. Como estás?”

Clara incorporouse para fundirse nun abrazo coa súa irmá. “Meu amor!” - pensou Daniela, mentres dúas bagoas caían pola súa meixela. Aquela nena, que xa non era tan nena, era o seu único motivo para vivir, a única razón que atopaba Daniela para levantarse cada mañá. Secou rápido as bágoas para que Clara non as vise e achegouse ao seu caixón.

- “Ben, e non cres que un acontecemento desta importancia merece un agasallo?”

Clara mirouna, muda da emoción. Daniela sacou un billete de vinte euros e fixo con el como se fose un abano, cun sorriso de complicidade. A expresión de Clara mudou. Aquilo fixo de Daniela por un intre a persoa máis feliz de toda a cidade. Clara saltou sobre Daniela. “Pero ti...como? Como?” - Abrollou outra bagoa de emoción; as bagoas máis fermosas que existen. Daniela abrazouna forte mentres lle bicaba a fronte e pasou o polgar pola meixela de Clara para limpar a bágoa. -“Veña, porca, pasa para a ducha que cheiras”. Clara colleu algo de roupa e foi para a ducha, despois de gardar nun pequeno moedeiro o seu regalo de aniversario. Daniela saíu do cuarto. A casa apestaba a tabaco e alcol.

A felicidade do momento esvaeceuse con aquel cheiro e Daniela lembrou onde estaba.

- “Remateeei!”- berrou Clara, mentres saía medio espida da ducha.

- “Vale, faime un colacao, por favor”

Daniela entrou no baño. Non tiña tempo para ducharse, só para maquillarse un pouco e que non se notase a malleira da noite anterior. Mentres intentaba disimular as mazaduras con maquillaxe, preguntábase: Por que fora aquela vez? Que dixerá fóra de lugar? Moitas veces non había motivo, simplemente chegaba á casa borracho e batía no primeiro que vía e, claro, Daniela e maila súa nai poñíanse sempre diante para que non a tomase con Clara. Mirouse ao espello e repetiu o mantra de todas as mañás: “Vou sacar a Clara de aquí en canto cumpra dezaioito anos”. Logo, en baixiño para si mesma, dixo: “un día menos”. Sorriulle ao espello, puxo a roupa e foi almorzar. Clara estaba recollendo as botellas tiradas pola cociña.

-“Deixa iso, Clariña. Xa me encargo eu, que ti tes présa”.

Clara apurou o leite e saíu coma un foguete a coller a mochila. Nese momento, escoitaron unha porta abrirse e a súa nai saíndo do cuarto. Tiña a cara chea de negróns. Porén, esas non eran as peores feridas. A peor ferida era a da dignidade; esa é a única que non cura. Clara púxose diante da nai, dando brincos.

- “Que tes, miña filla? Dóche algo?”

- “Que día é hoxe, mamá.....?”

- “Non sei... 25 de novembro?”

A expresión de Clara virou en pura carraxe. Colleu a mochila e saíu dando un portazo.

- “Que lle ocorre? Non soporto os malditos adolescentes... Estúpida irrespectuosa! Non teño tempo para aturar as vosas putas infantiladas!”

- “Ma, tenta comprendela...É o seu aniversario”

A nai ficou calada mirando á súa filla, coma se non comprendese o que lle acababa de dicir. - “Ela... fai anos anos?” -Tremíalle a voz. O seu rostro comezou a mudar. Sentou nunha cadeira, levou as mans aos ollos e unhas bágoas agromaron.

- “Si, nai, marchó”- sentenciou Daniela. E saíu pola porta deixándoa soa naquela casa.

Daniela non soportaba o instituto. Non tiña amigos nin falaba con ninguén, só co encargado da biblioteca ao que sempre lle pedía recomendacións. Os seus libros favoritos eran os de viaxes ou a poesía. Tiña a sorte de que na súa biblioteca tivesen literatura noutras linguas, así aprendera portugués e mellorara moito o seu inglés. Pasaba o día lendo, xa que non tiña amigas coas cales saír polas tardes. Os seus amigos eran Pepetela, Pessoa, Shakespeare, Kafka, Gailman... Só estudaba para algún día marchar co mellor currículo posible e poder sacar a Clara daquel inferno que tiñan por casa. O timbre soou e saíu correndo para entrar a Educación Física.

Estaban dando baloncesto e Daniela era horrible. Non daba un pase a dereitas e, como ninguén a elixía nunca, o profe metíaa nun grupo ao chou. A súa función consistía en afastarse un pouco e deixar tranquilos aos que sabían xogar. Chamábana “Menos un”, porque era como contar cun xogador menos. Como de costume, o profe meteuna nun equipo integrado só por rapazas e púxoas a xogar contra outro integrado polos mellores da clase. O partido transcorreu con normalidade, ata que nun momento

alguén berrou -“Eh, Daniela!” O pase foi impactar directamente contra a súa cara, provocando que un dos negróns comezase a sangrar e que caese ao chan.

O profe colleu a rapaza en brazos e levouna a un lado para taparlle a ferida cun pano. -“Daniela, que che pasou?” - preguntou horrorizado- “Estás chea de golpes!”

-“Non é nada, profesor” -Dixo con voz vacilante.

-“Daniela, isto non o provoca un balón de baloncesto. Van ter que vir os teus pais a falar disto co xefe de estudos. A ti pegouche alguén. Tes problemas cos compañeiros? Anda alguén a meterse contigo?”

Por un momento, a posibilidade de que el intuísese algo aterrorizou a nena. - “Profe, non é nada...” - soaba case coma unha súplica. -“Non. por favor... Por favor, non. Non chame aos meus pais.” - O que mostraba Daniela era un terror que o profe non podía comprender. Un terror profundo, alimentado por demasiados recordos de noites sangrentas.

-“Pero que pasa, Daniela? Podes contarmo” -O profesor estaba asustado.

Daniela saíu correndo ao baño. Sentou no váter e chorou. Chorou de medo e de rabia mentres apertaba os puños. Pasou o resto da clase encerrada soa no baño, secando as bágoas. “Que merda saberá el! Que merda saberá ninguén!”.

Ao rematar a clase saíu, sen mirar a ninguén, cara á aula de galego. Sentou no seu sitio habitual e imaxinou a súa nai falando co director de por que tiña así a cara. -“Abride pola páxina cento dez, que imos ler este poema”. Abriu o libro e leu: “*A Xustiza pola man*”, de Rosalía de Castro. Paseniño comezou a ler aqueles versos da poeta. Unha parte do poema chamoulle a atención: “*Entonces cal loba doente ou ferida,/ dun salto con*

raiba pillei a fouciña,/ rondei paseniño...! Ne as herbas sentía/ I a lúa escondíase, I a fera durmía/ Cos seus compañeiros en cama mulida.// Mireinos con calma i as mans estendidas,/ dun golpe, dun soio!, deixeiños sen vida./ I ao lado contenta, senteime das vítimas,/ tranquila, esperando pola alba do día”

Leuno unha e outra vez, repetindo para si as estrofas da poeta. Pasou o resto da mañá co poema na mente, repetindo os versos. Imaxinando a situación daquela muller que colle a fouciña. Ao final do día tiveran uns deses obradoiros do 25 de novembro, aos que adoitan vir dúas rapazas a dar datos e intentar convencer os rapaces de que aínda quedan moitas cousas por superar na sociedade. Os “micromachismos”, chamábanlles. “Micro!”- pensou Daniela, mentres acariciaba as mazaduras da cara e repetía o poema. “Así que micro”...

Daniela chega á casa. A súa irmá xa quentara a comida, pois a nai marchara toda a tarde a facer recados. En realidade, era moi habitual que as rapazas quedaran soas na casa. O seu pai nunca estaba, só chegaba de noite, a maioría das veces bébedo. Só se tiñan a unha á outra. -“Que tal de día, Clariña?” - preguntou Daniela ao entrar pola porta.

-“Aburrido, coma sempre... Que che pasou nese ollo?”

-“Déronme un balonazo, non é nada. Come tranquila, que estás de aniversario. Non te preocupes”

Comeron e Daniela marchou estudar ao seu cuarto, mais só o poema ocupaba a súa mente; o demais soáballo irreal, érallo indiferente. Abriu o libro de galego e comezou a copiar o poema nunha folla en branco. Ao rematar, quedou durmida. Eran as nove da noite cando a espertou o golpe que daba a súa nai entrando na casa. -“Nenas, vinde, traio unha sorpresa para vós!”

Daniela espreguizouse, mirou un segundo a folla que tiña diante de si e saíu do cuarto.

-“Hoxe, polo aniversario de Clara, teño un pastel que merquei á tarde”

Clara mirou emocionada á súa nai. Lembrárase do seu aniversario, e mesmo comprara un pastel... Que máis podía pedir?

-“Parabéns, cariño!” E colleu á súa filliña en brazos, coma se aínda fose unha nena. “Sinto non terte felicitado esta mañá”

-“Non pasa nada, mami” -díxolle Clara, sorríndolle á súa nai.

-“Daniela, pon a mesa, anda”.

Pasaron a noite rindo, facendo parvadas e comendo pastel como unha familia feliz. A iso das once abriuse a porta de casa e el apareceu cambaleando e apestando a cervexa. Fíxose o silencio na casa. No aire, suspendido, o medo era case algo tanxible.

-“Que carallo pasa aquí, hai unha festa? “ -Aquel home apenas podía dar tres pasos seguidos - “Muller, teño fame...Onde está a miña cea?”

-“Meu amor, Clara está de aniversario e comprei un pastel”.

-“E que hostias me queres dicir con iso? Que non teño cea?” - Tirou o pastel da mesa cun movemento violento e agarrou a nai polo pescozo. -“Mira, inútil, aquí as cousas funcionan así: cando eu chego á casa, ti tes a cea feita, enténdesme? Aquí quen traballa son eu rompendo o lombo por vós. Só pido un puto prato quente ao chegar á miña casa!”

-“Si, meu amor, pero como é o aniversario de Clara merquei un pastel. Ceamos iso?”

-“Non vou cear un pastel de merda! Faime algo decente xa! E non volvas a abrir a puta boca...polo teu ben! E volas dúas, ide para a puta cama xa; esta casa non é unha excursión!”

Daniela estaba quieta, impasible, lembrando os versos de Rosalía: *“Entonces cal loba doente ou ferida/ dun salto con raiba pillei a fouciña...”*

Clara non puido conterse e comezou a berrar : “Papá, es un imbecil, sempre tes que estragalo todo!”. El levantouse e soltoulle unha labazada á nena. Clara levou a man á meixela e comezou a chorar.

-“Cría de merda, mal educada! Vouche ensinar un pouco de respecto”- O pai comezou a soltar o cinto.

-“ Para!” - Berrou a nai, aterrada, poñéndose diante de Clara- “Maldita besta, non lle vas tocar nin un pelo á miña filla!”. El mirouna con rabia e odio. Perdeu o control: agarrouna dos pelos e tirouna a unha esquina da cociña. Logo comezou a baterlle co cinto e a darlle patadas. Clara lanzouse sobre el. Conseguiu mordelo no brazo, pero isto só fixo que el se cabrease máis.

Daniela, amodo, tranquila, colle o coitelo de cortar o pastel que está sobre a mesa e interponse entre elas e o seu pai. *“Mireino con calma i as mans estendidas”*. O pai comeza a rir. Un son máis propio dun animal que dun ser humano.

-“Que vas facer con ese coiteliño? Puta estúpida! Solta o puto coitelo se non queres que cho crav...”

Non ten tempo de rematar a frase, pois ten o coitelo atravesándolle o pescozo. Leva as mans á gorxa instintivamente, tentando frear a saída do sangue, procurando adiar o inevitable. A súa cara vaise baleirando de emocións, pasando polo odio, a incerteza, o medo e, finalmente, a nada. O corpo sen vida cae tinguindo de vermello o chan.

“Dun golpe, dun soio!, deixinos sen vida/ I o lado ,contenta, sentime da vítima,/ tranquila,esperando pola alba do día...”

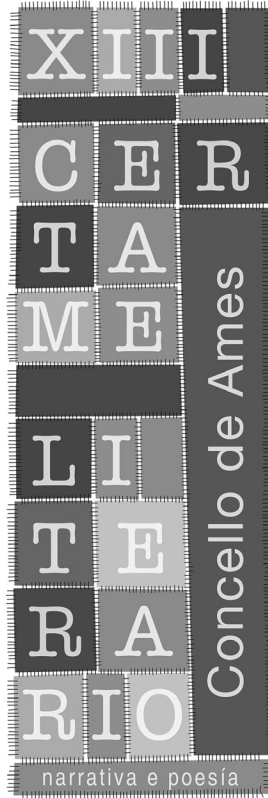
Non se sabe que veciño avisou, pero pola mañá puntuais xa estaban alí a ambulancia e a policía. “Outra vítima máis da violencia de xénero, neste caso un home”, dirán os titulares. E Daniela, cos brazos ensanguentados e as mans encadeadas, entra nun coche de policía. Os veciños reúnense para ver a escena. Os murmurios comezan: “A filla...o pai...mira como quedaron a nai e a pequena!” Entre a multitude que observa a terrible escena, alguén consegue ver un policía que sae da casa cunha folla de papel. Nela, coa clara caligrafía dunha adolescente, hai escrito un poema. Sen dúbida, a arma homicida...

O resto da historia é cousa do xuíz, non miña.

“I entonces...entonces!, cumpliuse a xustiza/ eu,nel; e as leises, na man que o ferira”.

AMNESIA

Nuria González Fernández (Yume Lionheart)

3º premio de narrativa da 2ª categoría

Serían alá preto das 8:30 da mañá dun día de xornada calquera. Os primeiros raios de sol xa se ían deixando ver a través das coloridas nubes e o mundo comezaba a espertar do seu sono. O silencio da noite deixara paso ao rumor dos automóviles e ao canto dos paxaros que sucaban o ceo xogando os uns cos outros.

Un home xacía no céspede dun parque infantil. Pouco a pouco a claridade do día foino traendo en si ata que foi capaz de incorporarse. O home tentou recordar onde estaba e como chegara alí, pero non foi capaz; nin sequera lembraba o seu propio nome. Unha sensación de inseguridade e angustia comezou a apoderarse del. Como non era capaz de recordar nada? Tiña que recordalo. Pero non podía. Nin o seu nome. O seu nome... como era? Algo lle dicía que empezaba por D... E por que aparecera tirado nese parque? Un parque que, como era de esperar, non recordaba, pero que en cambio si que lle resultaba familiar. Cada vez estaba máis confuso. Quizais levara un golpe e agora sufría un episodio de amnesia. Palpou a súa cabeza en busca dalgunha ferida, mazadura ou calquera signo que confirmara a teoría. E efectivamente: tiña una brecha xusto encima da sen. Acercouse á pequena fonte que estaba ao outro lado do parque para limpar o sangue seco que lle percorría a meixela e lle apegñaba os cabelos.

Neses intres, unha muller noviña, preparada para ir traballar, camiñaba pola beirarrúa do lado oposto do parque. Esta era a súa oportunidade.

- Perdoe, sabe a que día estamos?- preguntoulle o home botando unha pequena carreiriña para achegarse a ela.

- Si, claro: hoxe é 16 de marzo- respondeu a muller cortesmente, e fixándose na ferida da súa cabeza preguntoulle:- Perdoe, está vostede ben? Esa ferida non ten moi boa pinta.

- Non demasiado. Non teño nin idea de onde estou. Hai un anaco que espertei tirado no céspede e non son capaz de recordar nin como cheguei aquí, nin como me fixen esta ferida, nin como me chamo... Nada.

- Ai, meu deus! Entón será mellor que o acompañe a un hospital.- ofreceuse a rapaza- Veña, hai un non moi lonxe de aquí.

Puxéronse en marcha, deixando o parque atrás para internarse nas rúas da cidade. O home sentíase máis e máis frustrado a cada paso que daba: todo o que vían os seus ollos lle resultaba familiar, porén non era quen de lembrar nada acerca deles. Pero entón, de súpeto, unha palabra veulle á cabeza.

- Diego!- exclamou feliz- Chámome Diego! Acordeime do meu nome!

- Que ben!- dixo a rapaza compartindo a súa felicidade- Pois eu chámome Leticia- e mirando cara a adiante, engadiu: - Mira, xa chegamos.

Entraron no imponente edificio e informaron as enfermeiras do control da admisión de enfermos sobre a situación de Diego. Estas fixéronlle unha ficha e coincidiron en que se lle avisara a Leticia ante calquera emerxencia, xa que era a única persoa á que se podía recorrer ao non dispor de ningún familiar e, aproveitando, ademais, que traballaba no hospital facendo as prácticas de enfermaría, como posteriormente revelou.

Os dous rapaces despedíronse e Leticia marchou aviada a comezar a súa xornada. Outras dúas enfermeiras acompañaron o novo paciente a unha sala do piso superior para que un médico cualificado lle realizase un diagnóstico. Chamaron á porta, abrírona con delicadeza e no seu interior atoparon un home de mediana idade revisando uns documentos na comodidade do seu escritorio. Tan pronto Diego tomou contacto visual co personaxe ataviado de branco, un calafriño percorreulle o corpo de arriba a abaixo.

- Bos días. Tome asento por favor.- ofreceulle o médico- As enfermeiras de recepción xa me informaron do seu problema de amnesia, pero gustaríame escoitalo dos seus propios beizos para estar en directo coñecemento do incidente e realizar o diagnóstico o mellor que me sexa posible. Parécelle correcto?

Diego sentou fronte ao doutor e asentiu con algo de desconfianza. Non sabía por que, pero a simple idea de que as mulleres que o acompañaran ata aquela sala marcharan e o deixaran só con el, dáballe pavor. Aínda así, decidiu contarlle o pouco que sabía; que fora xustamente o que lles contara a Leticia e ás dúas enfermeiras da recepción. O médico fíxolle sentar nunha padiola no extremo da sala, pediulle que se espise ata que quedou en roupa interior e comezou a inspeccionalo en busca de máis mancaduras como a da cabeza ou calquera outra pista que puidese esclarecer todo este misterio. Tiña mazaduras nas pernas e nas costelas, pero non se sentía dorido.

- Mmm... interesante... - meditou o doutor- Verá, os casos de amnesia son sempre bastante complexos; non existe ningún tratamento concreto para curar esta enfermidade. Ás veces os pacientes recuperan a memoria en poucas horas, nun par de días, nuns meses, anos incluso... e ás veces simplemente non a recuperan. Tampouco temos maneira de saber se o enfermo recuperou por completo os seus recordos xa que, como é obvio, non coñecemos todos os detalles da súa vida. O único que podemos facer de momento é curarlle esas feridas e esperar. Tamén poderíamos probar a levalo de paseo pola cidade para fomentar a posta en marcha da súa memoria...

- Podería acompañarme a rapaza que está aquí facendo as prácticas?- interrompeuno Diego- Coa que cheguei ao hospital...

- Ah, si, xa sei. Claro. Por que non? Será unha experiencia moi instrutiva para ela e, ademais, supoño que vostede tamén se sentirá máis a gusto- Diego asentiu e o home continuou-. Pois entón chamareina agora mesmo para comunicarlle as novas. Mentres tanto, vostede reláxese e deixe que estas dúas señoritas se encarguen das súas feridas.

Obediente, o mozo relaxouse e deixou o seu corpo nas expertas mans das enfermeiras. Ao pouco tempo xa chegara Leticia

vestida cunha bata branca e o pelo recollido nunha cola. Diego notou que arrubiaba coa chegada da rapaza pola comprometida situación na que se atopaba, así que tratou de non pensar na súa presenza e cando as dúas mulleres remataron o seu traballo, vestiuse e saíu da estancia na compañía de Leticia.

Pasaron todo o día xuntos dando voltas pola cidade e, aínda que non sabía moi ben se fora polas magníficas explicacións que a muller lle brindaba dos distintos lugares que visitaban, pola tranquilidade e seguridade que esta lle transmitía ou porque o destino así o quixo, a esas alturas, Diego xa recuperara algúns dos seus recordos.

Chamábase Diego García Rodríguez, tiña 27 anos, estaba solteiro e vivía só nun pequeno pisiño do centro da cidade que adquirira ao comezar os seus estudos universitarios. Durante un tempo traballara nunha farmacia, pero unha redución de persoal acabáralle quitando o posto. Un día atopouse cun antigo compañeiro de instituto nun bar. Este contoulle que agora traballaba como transportista de mercadorías e ofreceulle a posibilidade de que fixera a entrega da que estaba encargado no seu lugar, dado que asuntos persoais lle impedían realizar a tarefa. Diego, aínda que aquel era un personaxe co que nunca tivera moita amizade, decidiu aceptar ao pensar en que polo menos gañaría algúns cartos, cousa que non lle viña nada mal ao atoparse no paro, e así, á mañá do día seguinte presentouse no lugar indicado.

O mozo compartiu estes achados coa súa acompañante e preguntábase se terían algo de transcendencia no tema da amnesia. Pero a noite comezaba a caer e era hora de regresar ao hospital. Diego puido comprobar que xa non quedaba nin rastro das súas feridas: ou as enfermeiras eran moi boas no seu traballo ou o seu corpo se recuperaba moi rápido dos golpes. Entraron nun dos cuartos do hospital e, un na cama e outro na butaca, mergulláronse no mundo dos soños.

Polo subconsciente de Diego pasaban imaxes dunha pequena nave industrial. Chamou á porta coa esperanza de que alguén o convidara a pasar e lle dera as indicacións necesarias para realizar a entrega do seu antigo compañeiro de instituto. Pero non foi así. Uns homes tapáronlle a cara e cando se quixo dar conta estaba atrapado nunha cela. Os homes falaban de pasalo pola fronteira cunha droga experimental dentro dunha semana. Doíalle o abdome. Operárano mentres estaba inconsciente! Entón esa droga da que falaban... seguro que a levaba dentro! A cada día que pasaba enlouquecía máis. A substancia pasara ao seu organismo. Os seus secuestradores agora experimentaban con el: provocábanlle feridas ao pegarlle, queimaduras con lume e aceite fervendo e tocos ao arrincarlle dedos de pés e mans que, como obra de maxia, ás poucas horas ou días desaparecían, aparecendo no seu lugar pel tersa e dedos intactos. Recoñeceu a un dos homes que ocupaban a sala: era o médico que o atendera no hospital! Pasaron os días, as semanas, os meses e Diego estaba cada vez máis abatido e sumido na loucura polas constantes torturas, ata que un día viu abríuselle unha porta cara á liberdade. Nun descoido deixaran a porta da cela sen pechar e, despois dunha gran liorta, logrou fuxir cunha mostra desa substancia que levaba dentro e que era a causa de todo o seu sufrimento. Correu tanto como o seu corpo lle permitía despois dos golpes que recibira durante a batalla. Chegou ata o parque no que espertara aquela mesma mañá e soterrou a súa valiosa e perigosa carga ó pé dunha árbore antes de esvaecerse.

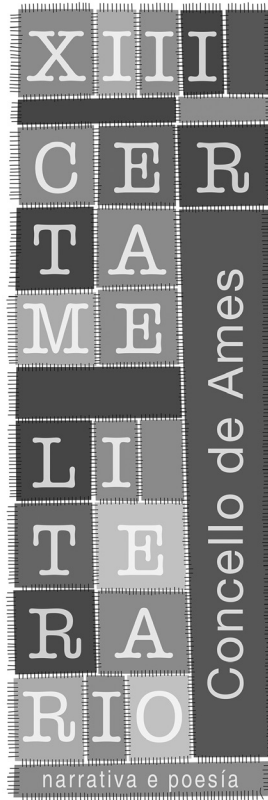
Espertou berrando e empapado en suor. Leticia acudiu rapidamente a calmalo pero Diego non deixaba de berrar e de vomitar. A rapaza rodeábao con seus brazos e este, unha vez fóra das súas terroríficas vivencias manifestadas en forma de soño, explicoulle con pelos e sinais o que acontecera. O rostro de Leticia tornouse serio, inexpresivo, e sacando unha pistola con silenciador, pegoulle un tiro.

-Síntoo, Diego- laouse a rapaza sen remorso na súa voz-, pero teño que cumprir co meu deber; son ordes explícitas. Grazas por desvelarme o lugar onde escondiches a droga; seríanos imposible fabricar máis sen esa mostra.

E saíu do cuarto deixando que o sangue que manaba do corpo sen vida de Diego se mesturase co vómito tinguindo as sabas.

ZONA DE SOMBRAS

Xosé Anxo Corral Suárez

1º premio de narrativa da 3ª categoría

O neno deixa a bicicleta co guiador apoiado no escaparate de FOTO DOSIL. A campaña repica por enriba da súa cabeza cando abre a porta. Fotos de nenos e nenas vestidos de almirantes e princesas no día da Primeira Comunión, bebés repoludos coas galas do bautizo nos colos dos pais, noivas e noivos, soldados fachendosos en uniforme, familias en grupos, todos solemnes, ben peiteados, a guichar dende marcos aliñados nas baldas coas pupilas graves dous mouchos, cuns ollos recachados e pegañentos que seguen ao neno polo interior do estudo. Dosil está detrás do mostrador. A súa fasquía de playboy de costume: a camisa cinguida e desabotoada no peito, o cabelo longo e crecho, o mostacho de mariachi que lle come a boca, unha vella Pentax colgada do pescozo. Todas as tardes, cando volve do colexio, Ramón pasa polo estudo de Dosil. Alí bota un par de horas na compañía do fotógrafo ata que a nai regresa do taller de costura no que traballa.

O fotógrafo é un melómano, amante da ópera e da música clásica. Ten na tenda un tocadiscos portátil e unha nutrida colección de vinilos. Esta tarde está a soar *Lohengrin*. Dosil pecha os ollos e move a man como se estivese a dirixir a orquestra. Este é un dos grandes, Ramón. James King Meu Deus, que voz de trebón! Ramón senta nunha cadeira reservada para os clientes e presta unha atención distraída á música. Non me negarás que isto non che produce un calafríos, di Dosil. Ramón, precavido, encolle os ombros. Hai uns días preguntoulle ao fotógrafo por que os protagonistas das óperas pasaban todo o tempo a rifar entre eles, a garse os uns aos outros. É que non poden cantar algo máis alegre como o *Estoy bailando* das irmás Goggi ou *Super, superman* de Miguel Bosé?, dous temas que a el lle gustan moito e que poñen decontino na radio. Cun aceno moi teatral, Dosil ergueu o brazo do tocadiscos e gardou o disco que estaba a soar na funda. A súa cara tiña a expresión doída de quen ven de recibir unha aldraxe. Es un ignaro, Ramón. O neno no sabía que significaba aquela palabra, mais sospeitaba que non se trataba de nada bo, así que dende entón escoita e cala, e, se Dosil lle formula unha

pregunta, el resolve o interrogatorio polo sinxelo procedemento de encoller os ombros. É un xeito eficaz de aforrar problemas co seu amigo.

Ás veces, Dosil permítelle que o acompañe ao laboratorio, un tobo situado na parte posterior da tenda, iluminado por unha lámpada de cor vermella, na que o fotógrafo revela os traballos. Ramón síntese como un ser afortunado ao que se lle concede a graza de participar nun segredo que moi poucos coñecen. Aínda que cho pareza, aquí non hai maxia ningunha, di Dosil mentres somerxe os negativos no tanque de revelado. Todo isto non é máis que un simple proceso químico, a verdadeira maxia está na luz e sobre todo no ollo do que tira a foto, porque, se non sabes mirar, nunca chegarás a ser un bo fotógrafo. Dosil estende un dedo para lle tocar a pálpebra. Os fotógrafos somos como ciclopes, seres cun só ollo no que concentramos toda a nosa alma.

A experiencia do laboratorio está ben, pero o que máis lle amola a Ramón son as *encargas especiais*. As tardes que Dosil ten que se ocupar dun destas encargas o neno debe atender el só o mostrador, mentres o fotógrafo e a clienta péchanse no estudo, do que non saen ata media hora máis tarde. Lorena, María, Asun. Louras, morenas. Altas, baixas. Algunhas delas novas, outras xa non tanto. No aire do estudo aboia o arrecendo floral dos seus perfumes, o tintín das pulseiras. Elas miran para Ramón con cello desconfiado. O meu socio, di Dosil a chiscarlles un ollo. E logo ao rapaz: Se chega algún cliente... Dígolle que saíches a facer unha reportaxe e que volva mañá. Perfecto! Esas tardes soa sempre o mesmo disco, a *Música acuática* de Haendel, a todo volume. O son fai vibrar as paredes, os marcos das fotos, o cristal do escaparate. Música de xoldra para as orellas dun rei. En palabras de Dosil: a máis axeitada banda sonora para a ledicia. Por enriba do bruar das trompas, cornos, trompetas e óboes, escápanse risos, arquexos, berros afogados e o rinchar desacougado do canapé. E logo, cando a agulla deixa de rañar nos sucos do vinilo,

aparece Dosil e a muller. El a darlle lume a un cigarro e a meter a camisa por dentro do pantalón. Elas a pasar as mans polas engurras da saia, a tocar o peiteado coas puntas dos dedos, a retocar a maquillaxe diante do espello. Os dous cos ollos acendidos cunha luz distinta e un sorriso mol a bailarlles na boca. O das *encargas especiais* é un misterio que Ramón non é quen de tirar da cabeza. Cando se lle pregunta, o fotógrafo responde cun evasivo e aldraxante *cando medres xa o entenderás* que lle encirra aínda máis a curiosidade. Pero hai un par de semanas, Dosil deixou ao neno na tenda mentres el ía ao estanco a comprar tabaco. Ramón aproveitou a ocasión para remexer nun caixón do mostrador e alí atopou un sobre de color sepia no que puña: OLGA (12/03/78). A solapa non estaba pegada, así que decidiu abríla para botarlle unha ollada ás fotos que había dentro. Olga estomballada no sofá, sentada nunha cadeira cun libro na man, de pé coa melena adornada cunha grilanda de flores. Sete fotos en branco e negro. A mesma muller... Completamente esporrachada! Ramón ollou para as fotos cun abraio redondo metido nos ollos. Proíanlle as mans e o rubor corríalle pola cara dunha orella á outra. Gardou o sobre no caixón e mentres esperaba o regreso do fotógrafo non deixou de pensar que despois de ver aquelas fotos aínda sabía menos que antes do asunto das *encargas especiais* e que, se cadra, non lle faltaba razón a Dosil cando se puña de talante filosófico e se lle daba por dicir que a vida era como unha foto en branco e negro, porque había nela unha miga de branco, outra de negro e zonas con montes e moreas de sombras no medio.

Levan tres noites ceando o mesmo. Sardiñas en conserva, tomate e cebola. Ramón remexe o prato coa punta do garfo sen se decidir a levar a comida á boca. Non lle gustan as sardiñas nin a cebola. Teño que comelo todo? Tes, di a nai. Os dentes rilan os anacos de cebola e Ramón ten a noxenta impresión de estar a mastigar as ás dun insecto. A nai sempre cansa, ríspeta, escrava dun mal humor que lle impide sorrir, fíos pegados á chaqueta. Cean case sen dar palabra, ensumidos nun silencio mesto que

cala sobre a superficie das cousas. Sete meses sen saber nada do pai, que marchou a traballar a Alemaña coa promesa de buscar un emprego e atopar unha vivenda para os tres. Vouche mandar un dicionario de alemán, Ramonciño, para que vaias aprendendo o idioma, cada día un par de palabras—*guten Morgen, Mein Name ist Ramon, dank*. Ese era o plan. Pero as cartas chegan cada vez máis espazadas, dende Hamburgo, Colonia, Düsseldorf. Estou a traballar na construción, nunha fábrica de pinturas, de xardineiro nunha urbanización de ricos. Ata o día que non chega ningunha. Tampouco o dicionario, nin os cartos prometidos. A nai axeca polas físgoas da caixa do correo, ábrea, baralla sobres con facturas da luz, da auga. Funga polo nariz. Nada. O ollada cada día máis severa e tristeira, a amargura a debuxar engurras no borde da boca. A foto da voda, co marco de alpaca, exiliada no caixón dos manteis. Algunhas noites, cando no piso aboia o silencio, un salaio entrecortado atravesa a porta do dormitorio da nai, esvara polo corredor e chega ao cuarto de Ramón, que pecha os ollos e esmaga a cara contra a almofada para non oír. Logo, á mañá, sentados diante dunha cunca de leite, os ollos da nai, cansos e diminuídos polas bágoas, móvense furtivos para evitar atoparse cos seus. Como se di fillo de puta en alemán, papá?

Deixa de facer o parvo coa comida, Ramón! A nai que aparta o seu prato, que se ergue. Ponse a remexer no bolso. Tira a carteira e ábrea. Teño que renovar o DNI. A cebola segue co seu grilar baixo as moas de Ramón. As fotos podelas sacar no estudo de Dosil, di o neno, ao que o bocado que no dá baixado pola gorxa obrígaos a se expresar nun idioma confuso, con verbas de consistencia pastosa. O que? Ramón colle o vaso e bebe un grollo de gasosa para empuxar a papa de cebola. As fotos do carné, di. Que pasa coas fotos? Que vaias onda Dosil.

Ramón conta ata sesenta. Cómpre non se precipitar. Un minuto. Empeza de novo. Un, dous, tres ... A culpa é toda de Felix Rodríguez de la Fuente. Para que logo digan que os seus

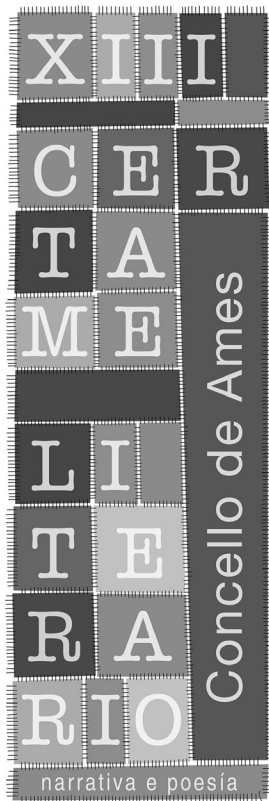
programas son educativos. Vaites! Un perigo e unha pésima influencia para a rapazada. Iso é o que son. Ramón viu onte o programa dos payaguas, uns indios da selva amazónica, e quedou engaiolado polo seu xeito de cazar monos. Certo que o tafurro de Xosé Antonio Leizán é unha presa de moito maior tamaño que un tití e non é preciso ter moita puntería para atinarlle na chola. O problema é que os grans de arroz son munición de pouco calibre para un becho das súas dimensións e o moi parvo non dá caído do pupitre como os monos caen das pólas das árbores. Teño que probar a pórllle veneno ao arroz, pensa Ramón. Se cadra mesturar os grans cun chisco de matarratos sería unha boa solución. Despois de recibir sete disparos, Leizán empurra o pupitre co bandullo, érguese anoxado e vaille co conto ao mestre. Don Enrique chama por Ramón, mándalle entregar a arma—un Bic ao que lle tirou a carga—e baleirar os petos do pantalón. O neno obedece e a aula queda tal como o adro dunha igrexa despois de que saian os noivos. Os grans de arroz espallados polas baldosas ante a ollada de ferreiro do mestre e a algarada dos compañeiros. Castigado ata as oito! brada Don Enrique. E velaí os dous na aula. O neno de pé, co nariz chantado no encerado, cambiando o peso do corpo dunha perna á outra, levando mentalmente unha conta atrapallada de minutos que non coinciden cos do reloxo, vinte cinco, vinte seis, mentres o docente, sentado na súa mesa co boleto da quiniela diante, consulta o vademécum do Marca coa dúbida de se pórllle un 2 ou, mellor un prudente X, ao Real Sociedad—F.C. Barcelona do domingo.

Ás oito e media Ramón chega á casa, derreado, coa boca e as tripas encollidas, anticipando a galdrumada da cea, mais, para a súa sorpresa, ao entrar na cociña atopa á nai preparando unha tortilla de patacas. O arrecendo das patacas a fritirse na tixola ondea como un perfume baixo o nariz do neno. Vai lavar as mans antes de cear, di a nai batendo os ovos cun garfo. Esa voz afrautada e cantareira non é a de sempre, tamén é novo o resplandor dos ollos e a boca entreaberta nun sorriso sen motivo, pensa Ramón.

De onde vés tan tarde? pregunta a nai. Da escola, don Enrique mandoume quedar a facer uns deberes de reforzo, responde el, e antes de se enleiar máis coa trola, sae da cociña. Camiño do cuarto de baño, Ramón detense xunto ao zapateiro do corredor. Encima do moble hai un sobre de FOTO DOSIL. Ábreo e atopa seis fotografías da súa nai de 4x3 centímetros. Fondo branco, a nai ollando para a cámara cunha expresión adusta e a fendedela dun sorriso forzándolle os labios. Deixa o sobre e segue o seu camiño cara ao cuarto de baño. Abre a billa e enxaboa as mans baixo a chorro da auga fría. Nese intre, dende a cociña, chega ata el a voz da nai a cantaruxar unha melodía que lle resulta coñecida. Ramón frega as mans, escoita o arrollo, o estremecemento da voz á que se lle escapan faíscas de alegría, mentres el debulla os miolos e fai por recordar onde demo escoitou antes esa música. Pecha a billa e aguza o oído. O cantarelo mestúrase co bater dos ovos, sube e baixa, encarta e deseguido espállase como unha enxurrada de trilos polos catro puntos cardinais. Entón, de súpeto, do lameiro da memoria emerxe a resposta. A banda sonora da ledicia. A rebuldaina dos instrumentos de vento, mais tamén os sons que, inoportunos, se filtran polas físgoas da música. Risos, arfadas e o ganir axitado do canapé a piques de se desartellar. Coas mans aínda molladas regresa á cociña. Onde escoitaches esa música, mamá? pregunta Ramón dende o limiar. A nai cala de golpe. Morde os labios e uns segundos despois, cunha voz mal convocada, responde: non sei, se cadra na radio, no taller de costura... si, alí temos a radio sempre acesa. Pecha a boca e olla cun chisco de incredulidade para o seu reflexo no cristal da fiestra. Escúlcao e cústalle recoñecerse na muller que a encara dende o vidro. Atópaa distinta, liberada da amargura dos últimos meses. Éche unha música moi apegadiza, non si? di falando para si mesma, empanicada na dozura dunha acordanza grata.

A MORTALLA DO DEMO

Lionel Rexes Martínez (Didier Toledo)

2º premio de narrativa da 3ª categoría

“Hasta el final de su vida el percebeiro-cañonero conservó una sábana que, a modo de trofeo de guerra, había sustraído en mayo de 1945 cuando, como integrante de las tropas a las órdenes del general Patton, llegó hasta el *Nido del Águila*, (...).”

Paola Obelleiro

El percebeiro que liberó París

9-10-2008, EL PAÍS.com

Cara á vitoria. Cordal dos Alpes, Berchtesgaden, Baviera. 1945

O capitán Raymond Bronne non se estrañou dos que decidiron gardar obxectos de escritorio, aínda menos dos que raspiñaron botellas, tanto para a posteridade coma para o festín espon táneo; mesmo contemplou con aquiescencia os soldados que requisaron armas dos caixóns das gabetas violentadas. Botíns que mostrarían fachendosos aos irmáns, aos pais, ás mozas e a unhas proxenies orgullosas da fazaña dos devanceiros; heroes que lo-graran asaltar a niñada da besta naquel penedo de conto de ogros.

Cara á fonte. Cariño, Galiza. 1935

O neno segue á avoa de má gana polo camiño enlamado, con dous caldeiros de zinc que á volta, pesarán pouco menos có seu corpiño escaravellado. Camiña desfacendo as arañeiras que flanquean a congostra, refulxentes polo efecto óptico do orballo reflectindo raiolas aínda temesiñas.

O fondo cortante dos caldeiros exerce como arma incisiva contra as teas artelladas durante a noite; nas silveiras das sebes, nas raiceiras debruzadas no ribazo ou nas pólas que sobrevoan o camiño.

-Anxo! Deixa as arañas tranquilas. Vas romper os caldeiros e despois has carrexar a auga no cesto da bogada.

O neno obedece mais a avoa volve rifarlle cando o asubío do arame da asa o delata.

Cara á vitoria

Mais Bronne nunca achou explicación para a actitude de “Cariño” López, aquel mozote que arrincara as esvásticas todas da Avenue Victor Hugo o día que París volveu alentar.

Cara á fonte

-Non debes facer iso Anxiño. Ti sabes por que hai arañas que tecen ás beiras dos camiños?

As tecelás da noite encontran na avoa de Anxo unha mecenas que participará ao neno a misión daquelas confeccións máxicas; e el xamais esquecerá a magna contribución das penélopes dos camiños.

-Se unha araña é quen de tecer unha tea que logre cruzar un carreiro, unha congostra ou unha carrilleira de banda a banda; nunca o Maligno poderá atravesar ese camiño, e terá que se volver.

Quen abafalla as arañeiras do camiño amiga co que paze e non remoe, e xa sabes que quen xongue co demo non desxongue cando quere.

Eu dunha volta, cando era do teu tempo, tiven que vir soa á fonte. Mi padre xa marchara para Cuba e mi madre enfermara; eu era a máis vella dos irmáns. Collín un caldeiro todo furado que cumpría traer ás présas para chegar con algo de auga, e botei a andar.

Cara á vitoria

Non se decepcionou por non ter atopado o artífice do nacional-socialismo naquela casa onde levedara o pesadelo do mundo.

Nin un mapa, nin un escuadro, nin unha Luger; non lle botou a man a nada diso. Tan só procurou o dormitorio.

Cara á fonte

Aínda non amencera ben e recendían as lámpadas en Xerusalén, coma agora; non te decatas dun cheiriño a graxa?

E pareceume que aló no fondal do camiño, viña un home.

Eu daquela minorei o paso e andei amodo; xa non sabía se me volver ou continuar. Mirei para atrás e dixen: *Véñase mi padre que agardo por vostede*. E aquel home sorriu.

Eu fiquei queda e o home riu máis, avanzando cara ao relanzo onde eu quedara. Empezou a rañar a petrina e eu tomei máis medo aínda. Daquela veu un cheiro moi feo, un ulido ao motoquexo. Sabes o que é? Cando a xente non se lava por onde bota o que lle sobra.

Eu puxen o caldeiro diante min e berrei: *Para de buscar a machada meu irmán, que vén aí o patrucio con ela ao lombo*.

E o home botou unha gargallada; e cada vez máis próximo.

A min xa me caían as bágoas e quixen rezar. Mais non me viñan as oracións á cabeza nin as pregarias á boca; non era muller a acertar co credo nin coa avemaría.

Entón comecei a berrar, a berrar coma se me matasen: *Valédeme! Valédeme!*

E cando non nos afastaban senón catro cuartas, aquel home, que non era tal home, encerellouse nunha arañeira que atravesaba o camiño da fonte, este por onde imos, e non deu saído.

Cara á vitoria

Os demais soldados festexan con viño do Rin, co viño da bodega do adversario vencido. “Cariño” López adía a festa e garda algo no macuto cunha delicadeza inusual nuns homes que coñeceron a guerra casamente des que abriron os ollos.

Aquel soldado tan só cobizaba a saba do leito de Hitler, o lenzo que tornara o demo alemán.

Cara á fonte

A través dos furados do caldeiro vinlle a faciana.

Non tiña cornos nin pés de cabra mais era o patanexo. Os ollos alumábanlle e o alento fedíalle a bicho morto.

Mentres estaba a pelexar na tea vin que xa tiña a cousa dos homes fóra do pantalón, viña para agarrar comigo e desgraciarme.

Cando rematou de amencer, o meu anxo da garda xa o volvera para o inferno.

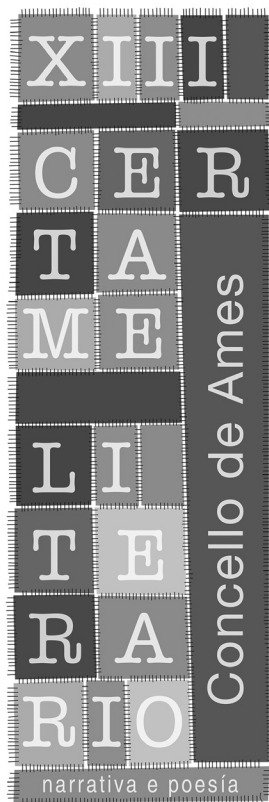
Eu púxenche a almiña e chameite Anxo por iso, para honrar o meu gardián.

Non volvas rachar as teas que tecen as arañiñas dos camiños, agás que a precises a xeito de esconxuro e sexas quen de collela enteira; se non é para iso, métete polo cómbaro, ou polo monte, mais non a desfagas.

Se es quen de levala enteira para a casa, ha gardarte sempre do mal, pois é a mortalla do demo.

NON HAI MÁIS QUE UNHA

Héctor Cajaraville Araújo (Esplandián)

3º premio de narrativa da 3ª categoría

Comezo a mañá na cafetería de sempre; cando chego, o meu amigo Avelino xa me ten preparado o café con leite, ben quentiño e saboroso, e unhas crocantes torradas de marmelada e manteiga. Mentres almorzo boto unha rápida ollada ao xornal e comento con Avelino as novas máis destacadas, as deportivas principalmente. Sei ben da súa paixón deportivista, de modo que as máis das veces lle boto algunha picada ao respecto, sobre todo cando os da Coruña andan ranqueando pola parte baixa da clasificación, cousa bastante frecuente. Se teño tempo, cruzo algunhas palabras cos clientes da barra, todos caras coñecidas, porque a parroquia de Avelino case sempre é a mesma. Cando falo con eles fago por amosarme próximo e espontáneo, non vaian pensar que por ir con traxe e gravata me teño por máis ca eles, por moito que así sexa. Un «carallo» por aquí e unha palmadiña por acolá, e alá van as barreiras de clase! Cando acabo co café e mais co xornal pago o que debo e aínda aproveito para facer algún comentario retranqueiro mentres collo un escarvantes na barra para limpar ben a boca mentres vou camiño do traballo.

Aí o vén outra vez! Pero non habrá máis bares en toda a puta cidade para ter que almorzar aquí todos os días? Nin poñéndolle o café feito coas borras que me sobraron da véspera e unhas torradas ás que non hai quen lles bote o dente deixa de vir o condenado. Acapara o xornal coma se o trouxese el da casa, e veña a dicir parvadas de todo o que vai lendo. E iso que aquí ninguén lle segue a conversa, eu o primeiro. Só sabe falar babosadas, e é un bocapodre e un faltón. Como Avelino me chamo que a próxima vez que o tipo este volva facer algún chiste sobre o Deportivo lle rebento os fociños dunha hostia tal que non lle volven facer falta os escarvantes. Non hai cousa no mundo que máis noxo me dea que ver como foza nesa boca que parece a porta do inferno. Só con velo aparecer e aspirar o seu cheirume a suor de varios días xa se me vai o día ao garete, e non é o primeiro cliente que me di que se o apirolado este segue vindo polo bar, sobando neles e dándolles co cóbado para que lle atendan a conversa, cambian de sitio para almorzar antes de darlle unha malleira. Eu xa lles dixen que primeiro me fagan o favor de darlle a malleira esa, e logo que vaian almorzar onde queiran.

Cando chego á oficina, algúns dos compañeiros xa están alí, en cadanseu cubículo, afeitos coas angueiras da xornada. Malia as prásas que sempre nos andan metendo os xefes, todos teñen un momentíño para me saudaren e intercambiar comigo algún comentario intranscendente, maiormente sobre o tempo: mera linguaxe fática para lembrarnos uns aos outros que somos xente civilizada e sabedores das convencións sociais que implica compartirmos espazo, tempo e actividade. E iso que sei de sobra que case todos me gardan certa cobiza, polo aquel de ser o favorito dos xefes e por esta teima miña de vir sempre á oficina feito un figurino, co meu traxe sempiterno e a miña gravata italiana. Camiño da miña mesa, sempre me deteño na de Aurora un chisco máis ca no resto, porque quero que todos saiban, ela a primeira, que é a miña favorita. Ben que se lle notan os nervios cando estou preto dela, hai que ver como se lle arroiban as meixelas. Non quero esaxerar, pero mesmo diría que se lle marcan os bicos dos peitos por debaixo da blusa... Igual un día destes me animo e lle propoño irmos tomar algo ao saír do traballo; a pobre non debe estar moi ben asistida en asuntos amatorios, e para min pode resultar revitalizante unha pequena aventura!

Cando ás nove e cinco sinto que a porta se abre, xa me poño a tremer. Sei que é el, porque todos os demais procuramos chegar antes das nove, e nin sequera así damos feito con todo o choio que se nos vai acumulando enriba da mesa. Pois o cretino este aínda vai parando a saudar coma se houbese un ano que non nos ve, e dándonos un parte detallado de como está o tempo fóra. Pero se hai un cuarto de hora que entramos, imbécil: e si, daquela xa chovía. A medida que se vai achegando sinto como o tremor se intensifica, e de súpeto noto unha suor fría que contrasta coas miñas meixelas a punto de estoupar coa carraxe. «Ti non lle fagas caso, Aurora, que xa cansará», dime o meu mozo cando lle falo do que me pasa. Pero non cansa, non, e cada día bota máis tempo a carón da miña mesa, falándome de calquera cousa, sorrindo coma un babiolo, chascando os cotenos, mirándome as tetas. Como un día destes me colla cruzada, vou onda os xefes e dígolles que non podo traballar no mesmo sitio que un

tipo así, con ese cheiro a fritanga que trae pegado a ese traxe con máis ludro que tea, e co pelo lambido para atrás quen sabe con que clase de graxumada... E un escarvadentes na boca! Nunca crin que fose capaz de acabar coa vida doutro ser humano, pero agora xa non sei...

Hoxe toca visita aos xefes. Procuero que non pase máis dunha semana sen deixarme caer polo seu despacho para comentar con eles algunha cuestión relacionada coas miñas múltiples tarefas na oficina. A miña estratexia vén sendo máis ou menos a mesma de cada vez: finxo non aclararme con calquera dos labores encomendados e acudo en busca dunha axuda que eles sempre me ofrecen de bo grado. Fágoo un pouco por paixón, porque sei que iso fai que se sintan importantes, pero de paso a min tamén me axuda a gañar algúns puntinhos ante os seus ollos. Porque a empresa segue medrando e axiña farán falta novos mandos intermedios para coordinar o traballo do cadro de persoal. Sei que conto co aprecio dos compañeiros, pero non se pode desatender a imaxe que os xefes teñen de un; malia seren dous vellos cheirrentos, seguen a ser os donos da compañía, e deles depende un nomeamento coma ese. As miñas visitas aos xefes poden durar unha hora, ás veces algo máis. Adoito agasallalos con algúns dos segredinhos que se cocen pola oficina, e ben que me tiran da lingua para completar as gorentosas novidades. Iso obrígame a apurar logo para recuperar o tempo perdido, pero o esforzo extra douno por ben empregado: sei que ocupo o número un no ránking de consideracións das altas esferas, e non quero que por desleixo ou exceso de confianza calquera outro me poida sacar o posto.

Eu non sei o que ti pensas, Bernardo, pero creo que xa chegou o momento de facer algo co lacazán este. É certo que nunca está de máis contar cun empregado lerchán que nos manteña ao tanto sobre o que falan os demais traballadores, pero cada vez teño máis claro que este tipo sofre algún tipo de discapacidade intelectual, ou que ten as facultades mentais perturbadas debido ao consumo dalgún tipo de substancia. Ti fixácheste na cara de atrofiado que se lle pon cando chega coas súas dúbidas e agarda a que lle deamos consello? O outro día estivo media

hora connosco no despacho para que lle achegásemos a nosa opinión sobre se era mellor presentar os informes en calibri, en arial ou en times new roman... Hai trinta anos, cando fundamos esta empresa, prometemos que nunca deixaríamos que as ansias por medrar nos fixesen esquecer que o primeiro son as persoas que traballan para nós. Pero un palanquín entremetido e incapaz coma este pode botar a perder o esforzo de todos os demais. Hai que preguntar na asesoría en canto nos pode saír desfacérmonos dunha carga así. E como cheira, virxe santísima.

De volta á casa adoito parar a facer algunha compra no supermercado que hai na nosa rúa. Se non é polo pan é polo leite, o aceite, o azucre ou algo de froita, sempre me vén á cabeza algunha cousa que se nos acabou ou está a piques de se nos acabar. Sendo sinceros, en ocasións forzo un pouquiño e merco algo que non necesitamos de maneira perentoria, só para que non pase o día sen facerlle unha visita á rapaza da caixa rápida. O máximo son dez produtos, pero por ese lado non hai problema, pois eu nunca levo máis de dous ou tres. Gardo sempre a miña bolsa pregada nun dos petos do traxe, para que vexa que son unha persoa concienciada co medio ambiente, e deixo que sexa ela quen poña todo ben colocadiño no seu interior. Ben podería facelo eu, mira ti que traballo me custa meter nunha bolsa unha barra de pan ou un paquete de azucre, pero gústame desfrutar dese momento íntimo en que as súas mans habelenciosas van poñendo casa cousa no seu sitio, case sinto coma se fose a min e non á caixa de galletas a quen estivese aloumiñando. Recoñezo que ás veces a incomodo un pouco ao quedar contemplando máis da conta o espectáculo da introdución dos artigos; pero axiña o compenso cando, ao pagar a compra, lle chisco un ollo e co meu ton máis cativador lle devolvo as moedas de un e dous céntimos que me acaba de dar e lle digo que pode quedar con elas.

Teño que pedir que me cambien de caixa, xa non o aturo máis! Pero este anormal é capaz de comprar unha ducia de produtos só para seguir vindo por onde eu estea, para mirar como un neno parvo como lle meto as cousas nesa bolsa sarnosa que cheira a podre e que saca dese traxe miserable que aínda non cambiou

desde que empezou a vir por aquí. As outras caixeiros xa me teñen fritida a chanzas sobre o meu misterioso admirador, que para min non ten nada de misterioso, pois ben sei que vive neste mesmo edificio e que ten unha muller que non sei nin como é capaz de vivir baixo o mesmo teito que ese enxendo. E aínda pensará que me fai un favor cando me devolve as moedas pequenas: só por evitar o contacto coa súa man sebosa e suorenta pagáballe eu a compra toda, que total para o que leva... O meu único desexo cando o vexo entrar é que algún día un dos clientes que están detrás del na cola lle espete un estacazo no medio e medio da cabeza con todas as súas forzas cando queda alí parado coma un pasmón mentres eu levo medio minuto ofrecéndolle a bolsa con insistencia para que desapareza da miña vista o máis axiña que sexa posible.

Xa na casa: a miña fortaleza, o meu niño, o meu reino... A cea quente no prato, agardando por min, e a miña muller sempre dixerente para me compracer en todo o que poida. Non é para menos: grazas a min leva unha vida de princesa, sen ter que ir gañar o sustento polo mundo adiante, como tantas outras que non teñen a sorte que ten ela. Para que non se sinta desprazada da miña vida de portas para fóra, mentres quito o traxe e poño o pixama e mais as zapatillas fágolle un breve resumo do que o día deu de si. Sei que ás veces moito do que lle conto arredor das cousas do traballo escapa da súa capacidade de comprensión, pero ela sempre escoita atenta, pois imaxino que a partir do pouco que si pode entender é posible que faga unha idea máis ou menos aproximada do resto. Cando o día vai tocando á súa fin deixámonos adormecer no sofá fronte á televisión mentres vemos algúns dos seus programas favoritos; e se me pilla animado cando nos trasladamos ao dormitorio, a xornada remata con algunha dilatada demostración de efervescencia pola miña parte. As miñas pequenas proezas domésticas, como me gusta chamalas.

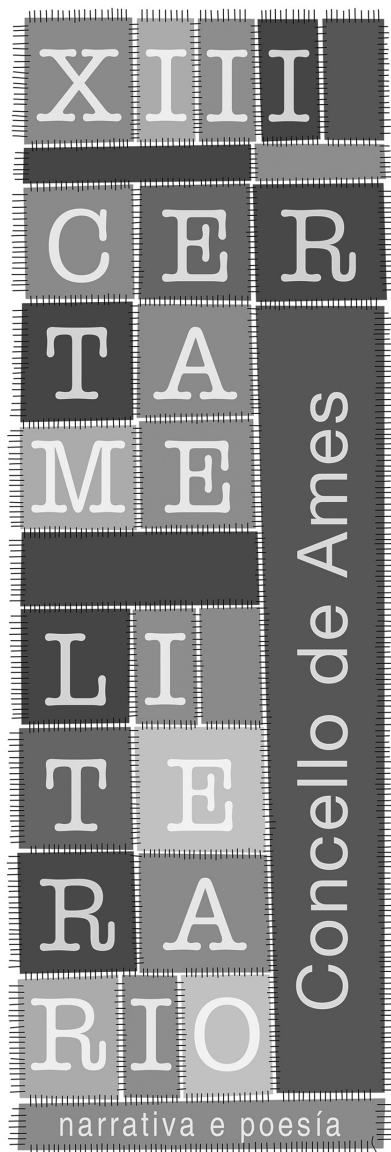
Xa estou oíndo como sobe o ascensor, acabouse a tranquilidade. Trinta segundos de microondas para que ao chegar teña a cea quente e comeza de novo a farsa da muller submisa. Aí o tes, con outra botella de aceite de xirasol, que xa debe de haber media

ducia na despensa. Se é que non se pode ser máis apapahostiado. E outra volta a aturarlle a cantilena do ben que se manexa na merda esa de oficina onde traballa, que non sei nin como o se-guen querendo alí, como non sexa por ter un monicreque co que se divertiren ou por unha cuestión de humanidade. Agora come-rá ata lamber o prato, que todas as tardes cando chega parece que trae a fame atrasada de quince días, e do xeito en que traga nin se decata do amargor do aderezo que lle estou botando todos os días desde hai tres meses. E logo veña a poñer as cadeas esas dos faladoiros de política, onde todo canto din aínda me importa menos que o que el me poida contar da súa vida. E agardemos que despois non lle dea por poñerse fogoso e haxa que abrirse de pernas mentres me afoga co seu fedor e convulsiona enriba de min durante outros trinta segundos de microondas; trinta, sendo xenerosa. E hoxe aínda menos que outras veces, que tiveren sesión dobre co veciño do primeiro: ese si que é un home de verdade. Por Deus bendito, cando fará efecto ese matarratos? Aínda vou ter que ir á droguería por outro bote...

Pero na miña existencia non todo é perfecto, aínda que desde fóra ben poida parecelo. E non o digo polo malestar de estóma-go que veño notando case a diario desde hai uns meses. Se hai algo que desentoe nesta harmonía vital é a relación coa miña nai. Igual que recoñezo que son un magnífico compañeiro de traballo e un marido envexable, incluso o cliente ideal, non podo dicir o mesmo da miña faceta como fillo único. Por unha vez tería que facerlle caso á miña muller e tratar de ir máis pola casa de mamá, pero é que de sempre sentín polos vellos un noxo que vai máis alá do racional. De modo que cada vez que me decato de que levo sen ir por onda ela tres ou catro meses, teño que facer de tripas corazón para achegarme ata a súa casa para ver como lle van as cousas á pobre da muller. Procuro non parar alí máis de cinco ou dez minutos, porque se estou máis dese tempo axiña a roupa me colle un cheiro a vello que logo non hai que llo quite. Dou un par de voltas pola casa facendo que reviso que estea todo como é de-bido e dou a ver que escoito canto ela me conta, polo xeral o seu consabido parte de doenzas, cando en realidade estou dándolles

voltas ás miñas lideiras. Nun esforzo final achégome para darlle un bico, tratando de que a miña roupa non se roce moito coa dela, e marcho coa promesa dunha futura visita máis próxima no tempo. A ver se traballo un pouco máis o tema este da miña nai, agora que no resto teño todo tan ben encarreirado.

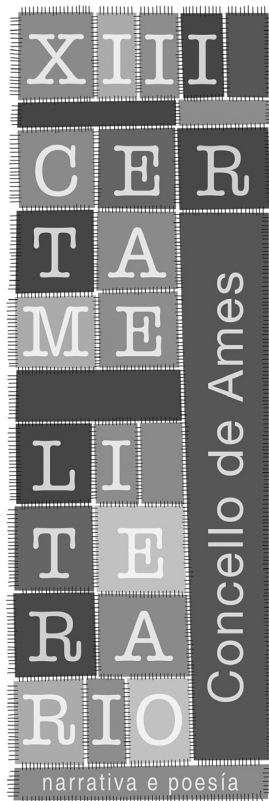
Desde que morreu o meu Leonardo xa só me queda no mundo o meu filliño querido. El é a única razón pola que aínda teño ansias por seguir neste inferno de vida. Eu ben sei que se por el fose pasaría máis veces a facerme unha visita, que vivindo na mesma rúa tampouco lle supón tanto trastorno. Pero ese traballo que ten acaba con el, todo o día resolvéndolles os problemas a uns e a outros: aos compañeiros, aos xefes, os propios del... Por non falar da lurpia esa que o conquistou, que vai ti saber o que lle di para que non veña verme; e el, como sempre foi tan guiadiño, non ten o valor de enfrontarse a ela. Ben que lle noto eu na cara amoucada os remorsos polo tempo que leva sen vir cando conseguise zafarse dela e se achega ás agachadas pola miña casa. Por se vén, procuro ter na casa un bote da Nocilla esa que sempre lle gustou tanto; e algún billeteño na carteira, para que xogue a iso que fai el de levar uns poucos de cartos sen me dicir nada, como cando era pequeno e me sisaba nas voltas da compra. Ai, se soubese canto me presta o bico doce que sempre me dá xusto antes de marchar para onda a pendanga da muller... Con ese traxe e esa gravata, que parece un ministro!

Poesía

PINGAS DE ABRIL

Andrea Sanjurjo Martínez (Andy da Fonte)

1º premio de poesía da 1ª categoría

Amo os momentos así,
amo mirar ao infinito e perderme na infinidade das palabras,
pensando en todo,
sen pensar en nada.

Esa inmensa tranquilidade,
tan forte,
tan irrompible...

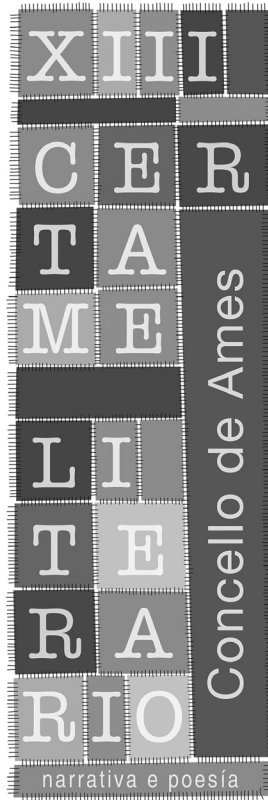
Soa.
Respirar,
soñando imposibles,
con esa ilusión que sempre me saca adiante.

Aínda desalentada polo que acababa de ocorrer,
que un bico nunca soubera igual,
e un agarimo,
xamais fora tan sincero.
Que agora seino,
agora seino mellor que nunca,
que xa non me importa todo o demais,
só quero vivir no teu corpo,
ser esa a túa tranquilidade absoluta.

Porque aquela sensación,
era coma unha doce brisa no atardecer do verán,
coma pisar follas secas nunha tarde de outono,
coma a poesía das túas palabras soando ao suave ritmo da nosa
canción,
coma a arte de falar en verso,
aquela sensación era,
realmente,
única.

A TERRA

Daniel Souto Pazó (Tsunami)

2º premio de poesía da 1ª categoría

Ese po marrón e húmido que pisamos, para as miñocas,

A Terra

A Terra,

para os científicos, ese material indefinido que leva restos orgánicos e inertes

Esa sucidade que tanto detestan na roupa, para os pais,

A Terra

Ese lugar firme e sen auga, onde poder andar sen vaivén, para os mariñeiros,

A Terra

Ese planeta tan grande sobre o que vivimos, para os humanos,

A Terra

A Terra,

para os astronautas, esa esfera azul, chea de furacáns e nubes

Ese puntíño distante que semella unha estrela, para os marcianos,

A Terra

Esa chisca insignificante de po, para o universo,

A Terra

Esa fonte de diñeiro e ingresos, para as grandes marcas,

A Terra

Unha fonte de enerxía, para as empresas petrolíferas,

A Terra

A Terra,

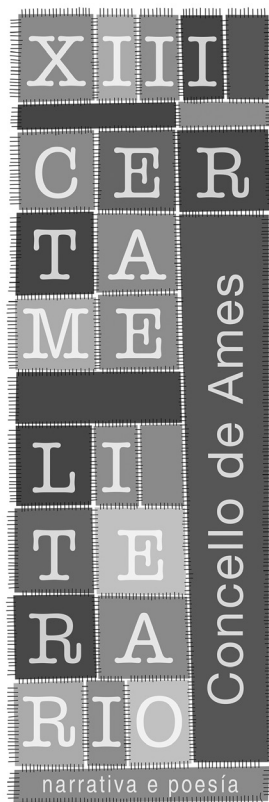
para as súas fábricas, ese xoguete contaminable

Ese lugar no que nacemos e vivimos, para nós,

a Nosa.

EMPANADA DE VERSOS

Mariña Maceiras Segovia (Solpor)

3º premio de poesía da 1ª categoría

***Colocarás boca, lingua e dentes,
e tamén os seguintes ingredientes:***

- 150 gramos de ideas.
- 2 boas resmas de papel.
- Unha chisca de constancia e outra de substancia.
- 1 litro de maxia e ilusión.
- 23 letras para repetición.

***E agora pon toda a túa atención,
pois terás que facer a seguinte preparación:***

Primeiro pon a cabeza a funcionar
e as túas ideas comezarán a voar.
Para isto, présa non has de ter
pois algo sempre vai haber.

A continuación saca as dúas resmas de papel
e un lapis que escriba requeteben.
Ponte a traballar con constancia,
e xa verás cantísima substancia.

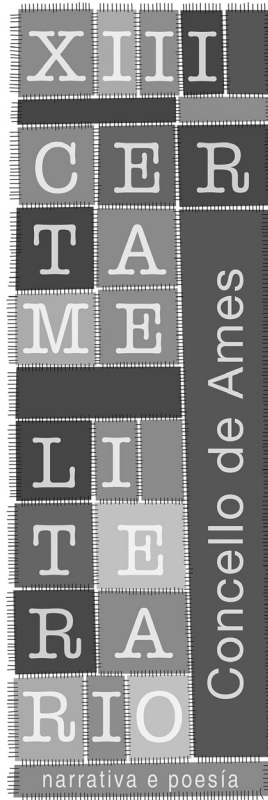
Despois bota maxia e ilusión
para que todo saia á perfección.
23 letras tes, úsaas ben,
así todo o mundo che dirá...
Parabéns!

***Persoa sabia non son,
pero fágoche unha recomendación:***

Escribir ás veces é desesperante,
así que ten unha papeleira diante.

MERGULLADOS

Aldara Castro Meizoso (Alter Ego)

1º premio de poesía da 2ª categoría

*(...) E o que non lle dá de comer a unha
vaca non ten dereito a muxila.*

Afonso Daniel Rodríguez Castelao

A espuma do mar
reméxeme a consciencia,
esmágame os miolos,
ínzame de impotencia.

Gaivotas que vides a terra,
golfinhos alborotados,
dicídeme que foi deles,
dos que foron tan amados.

Faládeme do Sol,
dos caladoiros de Terranova,
do vento no pelo,
das ausencias que hai agora.

Faládeme de sereas,
do sabor a sal e das bateas,
faládeme das ondas nas rochas,
do ir e vir das mareas.

Contádeme golfinhos
historias de treboadas,
de mariños afundindo
sen a batalla gañada.

Dicídeme gaivotas
de corpos mergullados,
de viúvas que quedan rotas,
de como aínda son agardados.

E que me conten nesta miña Terra
historias de sufrimento,
de como a nosa alma non berra
senón que carga co silencio.

E que vos vou explicar,
se xa está todo dito,
se nos queren afogar,
se nos esmagan o espírito.

Que non nos quiten o noso,
que ninguén ten dereito a facelo,
que o que temos é valioso
que con forza volveremos erguelo.

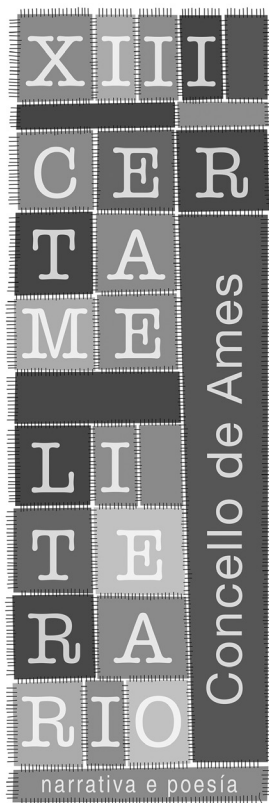
As bágoas que vertemos no mar,
o sangue na terra,
recolleremos cada pinga
pra recuperar a forza que quedou nelas.

Que non nos ignoren,
que non nos pisoteen,
non deixarnos avasalar,
e berrar, e berrar.

E poder á fin ser nosos.
E nós.

NÉBOA NO QUIRÓFANO

Irene Rico Gómez

2º premio de poesía da 2ª categoría

Inquedanzas supersticiosas
que se desprazan como a néboa
cubriendo cada recuncho do meu subconsciente.

Néboa mesta e presaxiosa,
que anuncia tormenta,
que enche de borralla a razón.

O medo núbrame, confúndeme...
é o meu peor inimigo.

Agardo entre soño e soño
a perda total de control,
a anestesia que fará que perda ese temor.
O doutor comeza o choio,
para el só son un número,
unha operación máis na súa traxectoria.

Inxéctame o anestésico con coidado,
pedíndome que pense en algo fermoso.

Sinto un calafrío,
comezo a deixar de cavilar,
entro no meu propio mundo onírico.
Noto como entra en min o resío,
como a néboa vai desaparecendo
para deixar paso á poalla.

As pingas condénsanse no quirófano,
agora é alí onde hai néboa.

Véxome tombada na padiola,
non sinto, non padezo.

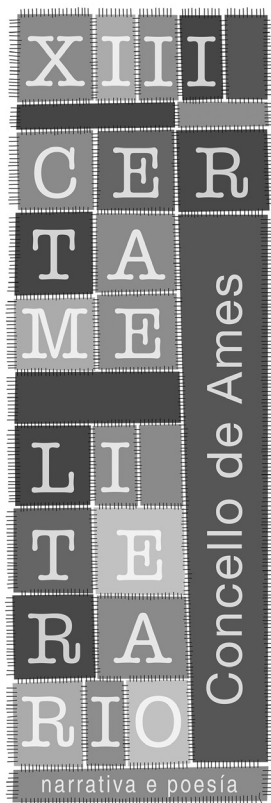
O cirurxián deixa de operar,
déixame así: aberta, soa.

Non hai xesto de tristeza na súa face,
mais por que estou a ver todo iso?

Os meus presaxios cumpríronse,
a néboa volveuse treboada.

CHOIVA DE DIAMANTES

Anna Hervás Núñez (Carter M)

3º premio de poesía da 2ª categoría

Unhas nubes brancas
con ríos amarelos
que se fan destellar
queren chamar
a atención do mar.

Choran entre elas
vermello sangue
que cae nos
sanguentos diamantes.

Espazo entre espazo
déixanse caer
como rosas negras
ao nacer.

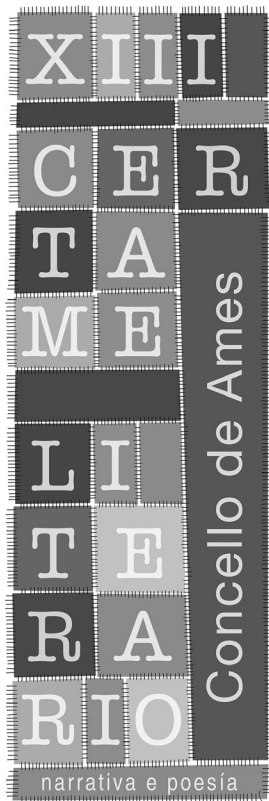
Van caendo
ao tornado gris
e a auga turbia
non as deixa vivir.

Unha sombra
de rostro escuro
non lles deixa ver
o seu futuro
nin os seus bebés.

Nas negras minas
agóchanse
a chorar
e non volven saír máis.

A PEL ARRINCADA DOS SOÑOS

Heriberto José Villar Patiño (Ken Bye)

1º premio de poesía da 3ª categoría

A vida enteira

O tempo é
coller a man o un do outro
e mirarse ós ollos,
falar da chuvia
e vela correr nos cristais,
e subitamente ser vello
así sen máis.

A filla

Anubou onde aniñan os xílgaros,
moi por riba dos cascallos do mundo,
no medio da chaira da túa palma
miña Maia.

E xogan os merlos no cabelo que aínda non tes,
constrúen
castelos da area do meu maxín

A presenza constante

Lévote na cunca oca da man,
na culler estreita e longa do brazo,
no vértice invertido do meu xeonllo.

Lévote na raizame do cabelo que xa non teño
nos dentes que aínda conservo
nos ollos que me quixen arrincar.

Lévote nos pulsos traidores que me acaban
nas lesmas do alento
na póla que teño chantada

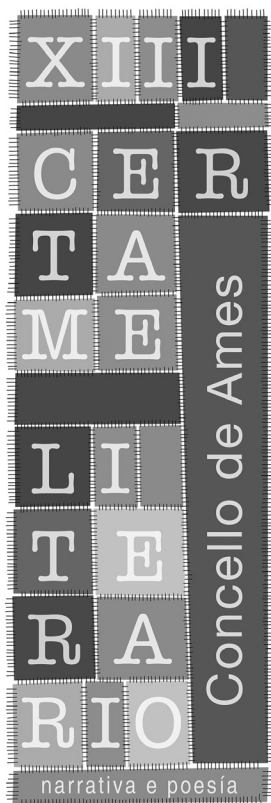
nos medos que me alimentan
nos sonhos que aínda me matan.

Aforcouse dun beizo
a última verba,
matouse
e estendéronsenos ante os ollos
os montes queimados da nosa patria,
os baldíos que antes foran leiras,
as praias orfas,
o mar covarde en retirada,
a pel arrincada dos sonhos
e as rochas das canteiras
que eran silencio
e son estrondo.

Aforcouse a última verba.
Colgada dun beizo,
matóusenos.

TRÍPTICO PARA COMEZAR A HABITAR UNHA OSEIRA: A VISIÓN

Antón Blanco Casás

2º premio de poesía da 3ª categoría

1

Diríamos que non ven xamais os astros non ven:

que levan canda si
turbacións
no máis visible dos dentes

escintileos para someter o campo.

*Por exemplo a nai / miramos a nai
por riba da planicie / arríncanlle os broches*

*da roupa e móstrana moribunda. Asentimos a reverencia de quen
nola ofrece.*

Para a súa color comprendeuse
o volume e a forza da luz sobre o corpo / a virulencia
de entrar no volume pequenos
cristais / o volume
sedimentábase tamén.

Pero feríana.

Ela camiñaba entre os pés dos guerreiros
e tiña na fronte un
raio de luz ata que foi cráter
foxa-que-desborda-e-sae-de-si.

O xesto torcíase. Logo
cubrírono de area.

2

Capeaban o vento inmóbiles os astros
como a montaña que eran:
a mistura dos corpos
o incorrer dos corpos na montaña
despoboadade vexetación.

Habían: illós

e humores abrollando neles.

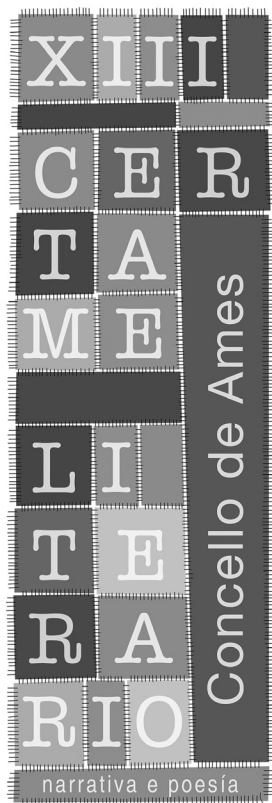
3

Védelo desde o lugar mesmo.

De qué maneira a quietude das súas pértegas
das pértegas / dos corpos
da montaña / da masa
do promontorio

para qué volver
(...)
as naves
e fenderen o casco
e que aboien todos eles á mañá seguinte (...).

Miriam Ferradáns Ferradáns (Camille Claudel)

3º premio de poesía da 3ª categoría

Quedar así, coa debilidade a soas;
ter tempo para estender veneno
por tódolos recantos onde sabes
que outros comerán herba.

Dóenme os ósos, brancos e quebradizos,
non me senta ben a humidade
nin o silencio.

É a hora do té, asumo a precisión do ritual
e sorbo.

Gústanme as proporcións matemáticas por iso procuro
o ángulo perfecto para estirar o maimiño.

Teño sede, pero de vinganza.

Quero facer unha retrospectiva de fracasos
para meter a tódolos homes que non me amaron, dentro.

Ningún soporta a derrota. Eu tampouco.

Sei que son mortal e penso se eles tardarán moito en envelenarse.

Eu non son civilizada, nin sequera podería ser animal de compañía.

Dixéronme que na selva, hai unha planta que come homes
quero soñar con ser esa planta
e non errar na deglutición.

Deberíamos facer unha retrospectiva da vinganza,
o odio axuda a supervivencia.

Tamén deberíamos queimar a casa,
ninguén admira xa
a nosa obra de arte.

Dóenme os ósos
espero tranquilamente no sofá
o seguinte trallazo.

Quero que veña o amor
eu non son civilizada.

